

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szobotica, CSÜTÖRTÖK 1923. augusztus 9.

213. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Hirdetvényt: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

Ugyanaz feketében

A Bácsmegyei Napló mai számában a következő hírt olvasom:

— A marokkói benszülött csapatok átpártoltak a fölkező törzsekhez. Marseillesből jelentik az Il Piccolónak, hogy rabati távirat szerint a kolai erőd benszülött csapatai megtagadták a tisztnek az engedelmességet, az altiszteket meggyilkolták és teljes felszereléssel átpártoltak a fölkező törzsekhez. Hasonló eset történt a tacai erődben, ahol a benszülött zuáv katonák meggyilkolták a francia megszálló helyőrséget és átmentek a lázadó törzsekhez.

Az első érzés, amit ez a hír fölvet a gondolat mélyéből: a keserű elégtétel érzése.

A németek a háború alatt azal igyekeztek lefegyverezni a szavakkal harcoló francia rétorokat, akik a franciák háborúját a kultúra keresztes háborújaként akarták ünnepeketni s a háború áldozatait a kultúra, a humanitás és a szabadság nevében követelték, hogy a kulturvilág közvéleménye elé tartsák azokat a borzalmakat, melyeket — állítólag, vagy valójában — a francia hadseregben harcoló színes csapatok követtek el. Lehet-e félig vad törzsekkel a fehér ember kulturájáért küzdeni, zuávcsapatok, madagaszkári néger s marokkói arabok kivivhatják-e Európa fehér népei számára a szabadság és testvériség uralmát — kérdezték, akkor feleletet nem kapva a németek. A háború befejezése után is a Rajna-vidék megszállását az tette a keserűség fájdalomán túl arcpiritóan szegyenletessé, hogy a francia hadvezetőség zuávokkal és maláji katonákkal szállta meg a német városokat s a német területek rendjét és közbiztonságát színes csapatokkal ellenőriztette.

A zuávok azonban — úgy látszik — nem hiába jártak Európában. Azok a színes katonák, akik Európa nekik gyilkos klimája alatt végig szenvedték a háború minden borzalmát, ami számukra talán még kegyetlenebb, még elviselhetetlenebb volt, mert nem a házájukért, gyerekeikért, kenyerükért, jövődjükért harcoltak, hanem az érthetetlen parancs keserű muzájából, ezek a színes katonák megtanulták itt a háború jelszavait és hazamentek Afrikába — hittérítőkné. Csak most kezd majd kibontakozni egész félelmetes méreteiben az a fenyegetés, amit a bűvészinas tábornokok és politikusok szabadítottak rá pillanatnyi előnyökért végig nem gondolt stratégiájukkal a civilizációra. Lenint és Trockijt leolmozott vagyonokban s számolatlan aranyakkal küldte haza a német hadvezetőség — forradalmat csinálai: a francia hadvezetőség a kultúra

fegyelmzéséig fel nem nőtt törzsekkel megismertette a kultúra bűneit. A kezítésekben fel lehetett használni Afrika vadjait, de a háború után, mint egy kivajt kusz diót, nem lehet őket eldobni s visszaküldeni — vadaknak. Ha itt megszálltatták vele a fehér asszony száját, ha megtanították fegyverrel bánni, parancsra ölni, ha hozzászoktatták pálinkához és dohányhoz, hiába küldik vissza Arábiába és Madagaszkárba: nem az megy vissza, aki eljött.

Önrendelkezési jog? Kisebbségek felszabadítása? A nemzetiségi elv érvényesítése? Nem tudom, ezekből a háborús jelszavakból mit értettek meg zuáv polgártársaink. De az bizonyos: megismerték a fegyver erejét, megértették a golyó hatalmát s hazavitték az európai háborús egyeteméről azt a tanúságot, hogy a szabadság

utja kiltt patronokkal van kiközveve. Most nem tesznek mást, csak kezdik megvalósítani otthon a háborús jelszavakat s a fegyverrel, amit a német szellem kiltására adtak a kezükbe, most elűzik a megszálló franciákat s megvalósítják sorjában az arabok önrendelkezési jogát, felszabadítják a francia protektorátus alatt az elnyomott zuávokat s a nemzetiségi elvet érvényesítik a madagaszkári négernek.

A franciáknak ez ellen bizonyára nem lehet kifogásuk; elvégre ami igazság Párisban, az igazság Madagaszkárban is. S a Ludendorffok és a Joffre-ék unokái majd sirva borulhatnak re elődjeik sírhalmára, amikor az unanarivo-i kongresszus a fekete Afrika szabad államai között fel fogja osztani a gyermattá súlylyedt Európát. (d)

Radics autón külföldre utazott

Rómába, Lausanneba és Londonba készül

A belügyminiszter nyilatkozata az ország helyzetéről

Beogradból jelentik: Szerdán délután Vuicsics belügyminiszter fogadta a beogradi sajtó képviselőit, akiket részletesen tájékoztatott az ország belpolitikai helyzetéről.

A miniszter elsősorban azokról a nehézségekről beszélt, amelyet az SHS királyság fennállásának első négy esztendejébe belpolitikailag le kellett küzdeni és amely nehézségek oly súlyosak voltak, hogy nem csoda, ha az ország konszolidációja még nem teljes. A horvát kérdéssel kapcsolatban kijelentette, hogy ez a probléma, amellyel egy a sajtóban, mint a parlamentben oly sokat foglalkoztak, tisztán áll a kormány előtt. Mi az alkotmány és a pozitív törvények alapján állunk — mondta a belügyminiszter — és senkinek sem engedhetjük meg, hogy akár politikailag, akár másképpen törvénytelenéget kövessen el. Megértést akarunk mindazokkal az elemekkel, amelyek az állam egységének alapján állnak. Azok azonban, akik az absztinencia politikáját folytatják, semmiesetre sem érvényesülhetnek. Radicsot kiadtuk a bíróságnak, amint hogy minden képviselőt kiadunk, aki bünt követ el. A kiadással kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, hogy Radics megszállt az országból. Radicsnak egyáltalán nem kellene szökéshez folyamodni, mert az ország területét mindenkor szabadon elhagyhatja...

A belügyminiszter végül a dél-szerbiai és montenegrói állapotokról tájékoztatta a sajtó képviselőit. A macedón bandák akciója — mondotta — nem egyéb, mint közönséges rablóbandák garázdálkodása.

Beszélgetés
a belügyminiszterrel

Az expozé befejezése után a Bácsmegyei Napló munkatársa több kérdést intézett az aktuális belpolitikai problémákra vonatkozólag a

belügyminiszterhez.

— Mi igaz azokból a hírekből, — így hangzott az első kérdés — hogy Radics István nemrégiben R. Krnjevic társaságában autón külföldre szökött és Rómába, Lausanneba, valamint Londonba készül?

— Ami ezt az értesülést illeti, — válaszolta a belügyminiszter — a kormány valóban azt az értesülést kapta, hogy Radics eltávozott Zagreből és nem tudjuk, hol tartózkodik. Ezzel azonban nem törődünk, mert Radics, amíg a törvényekkel összeütközésbe nem kerül, szabad állampolgár, aki tetszése szerint utazhat oda, ahová akar.

— Megfelel-e az a híresztelés, hogy Radics Lausanneban Pasics miniszterelnökkel akar találkozni, hogy vele a horvát kérdés végleges elintézését tárgyalja?

— Pasicsnak — mondotta a belügyminiszter — egyáltalán nincs semmi tárgyalnivalója Radicsal. Ha Radics változtatást akar az alkotmányon, jöjjön Beogradba és itt igyekezzék a revíziót elérni. Egyáltalán nem igaz, amit Radics hívei vezérük londoni utjára vonatkozólag terjesztenek, hogy a Horvát Köztársasági Parasztpárt akciója angol támogatásban részesülne és hogy Radics összeköttetésben állana vezető angol politikusokkal.

— Mikor hajtják végre Horvátország és Szlavónia kerületi felosztását, ami a horvát politikusok állítása szerint a szerbiai mintára legközelebb megtörténik?

— Nem igaz, — válaszolta Vuicsics miniszter, — hogy Horvátországot szét akarjuk darabolni, Horvátország és Szlavónia eddig is éppen úgy fel volt osztva kerületekre, akárcsak Szerbia. Mi az alkotmányt és az ennek alapján elkészített kerületi beosztási törvényt végre akarjuk hajtani, amint Dalmáciában

és Boszniában is végrehajtottuk és az új kerületi beosztást meg fogjuk szervezni Horvátországban éppúgy, mint a Vajdaságban és Szlovéniában is. Ez a legrövidebb időn belül megtörténik, mert az ősszel már az új törvényhatóságokban a választásokat is meg akarjuk tartani.

— Igaz-e, hogy Macedóniában új parasztpárt alakult, amely pártnak két delegátusa Zagrebban tárgyalt és megegyezett Radicsal?

— Radicsnak, — mondotta a belügyminiszter, — csupán Horvátországban és Szlavóniában vannak hívei, továbbá kis mértékben Boszniában és Dalmáciában. Macedóniában azonban egyáltalán semmiféle befolyása nincs és az új macedón parasztpárt megalakulásáról szóló hírek nem felelnek meg a valóságnak.

— Mi igaz abból, hogy Alexandrov Todor bandavezér Macedóniában tartózkodik és onnan irányítja a macedón bandákat?

— Nagyon helytelen, hogy Alexandrov Todor akciójának oly nagy jelentőséget tulajdonítanak. Macedóniában és Szerbiában már régóta macedón komitétusbandák. A macedón sztujucsi szervezetben magában is két frakció harcol egymással: a föderalisták és az autonomisták. Az előbbieket föderatív délszláv államot akarnak, a melyben valamennyi délszláv egy állam keretében egyesül. Az autonomisták ezzel szemben bolgár-barátok, akik autonómiát követelnek Macedónia számára, hogy azután ismét visszakerülhessenek Bulgáriához.

— Igaz-e, hogy a horvátok egy új államhí horvát pártot akarnak Radics pártjával szemben megszervezni Horvátországban és a Vajdaságban?

— Az utóbbi időben valóban nagy elégedetlenség nyilvánul meg Horvátországban is Radics államellenes politikájával szemben, annál is inkább, mert Radics politikai működését hibásnak és ostobónak tartják. Emiatt a horvátok körében valóban egy új államhí párt alapítására készülnek, amely az alkotmány és a törvények alapján áll.

Végül megkérdezte munkatársunk, hogy mikor lesznek a községi választások Bácskában, Bánátban és Baranyában?

A kérdésre a miniszter azt válaszolta, hogy a községi választásokat egyelőre Szerbiában, Dél-szerbiában és Montenegróban hajtják végre. A Vajdaság számára külön községi választási törvényt készült, amelyet azonban nem szankcionált a király, és ezért nem lehetett a választásokat végrehajtani. Az új törvény, most van előkészítés alatt és az ősszel a parlament elé kerül. Amíg ez az új törvény el nem készül, addig a régi helyzet marad a Bácskában, Bánátban és Baranyában. Az új választási törvény a régi szerb községi törvény alapján készül.

Végül kijelentette a belügyminiszter, hogy azok a hírek, amelyek a szerbiai és montenegrói községi választások alkalmával kifejtett hatósági terrortól szólnak, nem felelnek meg a valóságnak.

A katonai iroda visszaélései

Tosics György nyugalmazott őrnagy ellen elrendelték a bűnvizsgálatot

Néhány hét előtt hírt adtunk arról, hogy a suboticei katonai kerületi parancsnokságon feljelentést tettek Tosics György nyugalmazott csendőrőrnagy ellen, hogy egyesektől kisebb-nagyobb, 600 dinártól 3—4000 dinárig terjedő pénzüsségeket vesz fel azzal az ígérettel, hogy annak ellenében szabadságot eszközöl ki besorozott és szolgálatot teljesítő katonáknak, közbenjár a szolgálati idő megrövidítése érdekében, sőt képes akárkit egészen is mentesíteni a katonai kötelezettség teljesítése alól.

E feljelentések alapján az őrnagyot a kerületi parancsnok intézkedésére kitiltották a parancsnokság épületéből s a suboticei katonai ügyosztály hirdetményt tett közzé, amelyben tudatja, hogy senki katonai ügyekben ne forduljon a suboticei katonai tudósító-irodához (ez Tosics irodája), hanem a katonai kerületi parancsnoksághoz vagy a városi katonai ügyosztályhoz, mert a törvény határozza meg azt, hogy a hadkötelesek közül kiknek s mily feltételek mellett lehet kedvezményt nyújtani.

A kerületi parancsnokság körrendeletben is közölte, hogy Suboticán van egy cég: »Katonai felvilágosítóiroda«, melynek főnöke Tosics György nyugalmazott csendőrőrnagy, nem áll a katonasággal semminemű összeköttetésben, nincsen neki és nem is lehet semmilyen befolyása a szolgálati idő rövidítésére, katonai elbocsátásokra. Sőt megtiltották neki azt is, hogy a katonai parancsnokságra menjen. A hirdetmény felhívja mindazokat, akikről Tosics még nem engedett munkát vállalt, hogy jelentsék fel az őrnagyot.

A kibocsátott hirdetmények azt eredményezték, hogy több feljelen-

tés érkezett Tosics ellen a katonai parancsnoksághoz, amely a feljelentéseket további eljárás végett áttette a suboticei államügyészhez.

Az ügyészség vezetője, Marusics Koszta államügyész, az ügyet áttet-

te a törvényszék vizsgálóbírójához. Tassics Alexander vizsgálóbíró Tosics György nyugalmazott csendőrőrnagy ellen család, zugirászat és katonai hatóság megsértése miatt elrendelte a vizsgálatot.

A toscanai nagyherceg udvara

— Wölfling Lipót följegyzései —

Wölfling Lipót további fejtegetéseiben finom portrékat rajzol a toscanai nagyherceg udvaroncáiról, elmondja gyermekkorát és megemlíti, hogy apja a toscanai nagyherceg, elmesélte egyszer neki: Garibaldi hogy szabadította fel a Habsburg-uralom alatt élő olaszokat.

A lakólok

A finom, egyszerű és mondhatatlanul tartózkodó Amerigo Antinori Duca di Brindisi tökéletes ellentéte volt Rubenahl bácsinak. Mindig »impeccabilmente« feketén öltözködött, régimódi redingótba és hegyes, gombos cipőket hordott, és akárkivel találkozott, barátságosan és elnézően mosolygott rá. Körömfekete ember volt, szélesen kiborított szakállal hordott és haját és szakállát gondosan ápolta. A nyakkendőjéből sohase hiányzott a hagyományos gyöngy, a kezéből soha a fekete keztyű. Ő képviselte a nagyherceg jogait a bitorlókkal szemben. Ő intézte apám jogügyeit Toskánában. Noha nem volt jogász, alaposan ismerte a legfurgangosabb jogügyeket is. És szeme szelid fényben ragyogott és átérezte egész fontosságát, amikor erősen toskánai tájszóval valami jogesetet alaposan fejtegetett és elmesélte, hogyan ültette föl a »procuratore del re«-t. Az ő hazájában, az Arno felső völgyében termelt különben egy kitűnő, kissé fanyar, erős, sőt étgránátvörös bor, amelyet »antinerone«-nak neveznek. Firenzében annak idején ez volt az asztali borunk s az maradt Salzburgban is, jobban szeretik, akár melyik bordeauxi bornál. Ez a bor úgy viszonylik Bordeaux-hoz, mint egy kémény hegyilakó az elpuhult városi emberhez. Aki egy jó pohárral megiszik belőle, már »fill« is lesz tőle, mint az angol igen találóan mondja.

Végül még meg kell említenem egy hosszúnövű urat: Bracci Gambini Marchese Pilloux del Castel di Nocco-t. (Mi Nocksteinnek nevezünk.) Bohózat, öreg, hiu piperkőc volt, aki festette és pingálta magát és apám ellenzése dacára magával hozta a feleségét, aki, csak úgy mint ő, kimázolt és agyonpiperézett komikus öreg volt. Amikor ebéd előtt már együtt volt az egész háznép és szüleim beléptek, akkor feljök lejtett Bracci Gambini, térdre ereszkedett, megragadta apám ellenkező kezét, odavonta szalmaszárgára festett bajuszához és kéjes szemforgatás közben csattanó sókot helyezett el reá. Apám gyorsan és haragosan megtörölte a kezét. Ez a hirtelen mozdulat nem a megvetés kifejezése volt, hanem a legszükségesebb cselekedet. Növéréim és az udvarhölgyek előtt is néha percekig térdpepelt Bracci Gambini és nagy mulatságunkra kézzel, fejvel, szemekkel ágálva és eközben ömlött belőle a cukrozott hódolát feltartóztatathatatlán áradata.

A nagyherceg mesél Garibaldirol

Említettem azt a három fából faragott gránátost, (olyan nagy volt mindegyik, mint egy kuglizáshoz való báb), amit Ferenc Károly főneregetől, a császár apjától kaptam ajándékba. Ettől a három fehérkabátostól egy csodálatos szálastáncot élveztem annak a férfinak az alakjához, aki erősebben nyult bele családom sorsába, mint bármely más halandó.

A három fakatona ott állott a mi gyerekasztalunkban. Az apám úgy hívta őket, hogy »capotto bianco« és nem valami jó véleményvel volt rólok. Az volt a szokása, hogy esténként lejött a gyerekasztalunkba és elkezdett meséket mondani. A meséskönyveinket is el szokta olvasni, a müncheni képeskönyveinket is

megnézte s azokból merített mesét. Egyik estén Andersen »kítartó cinkatonájáról« mesélt. En sirtam a meghatottságtól és szeretettel simogattam szememmel Ferenc Károly ajándékát, a három osztrák gránátost. És kérdeztem az apámtól:

Ilyen volt a kítartó cinkatona is? — A kítartó cinkatona nem volt fehérekabátos...

Másnap este megint jött az apám és mesélt egy emberről, akinek »camicia rossa« volt, vörös inget hordott és aki nek hosszú szakállal volt. Ez az ember azt a szigetet, ahol a testvérei laktak, meg akarta szabadítani az idegen katonáktól, akik elnyomták a népet. Minden öreg és bölcs ember azt mondta neki, hogy bolondság, vétek és vakmerőség, amit az elméjében forogat, mert az idegen katonák olyan sokaságban vannak, hogy még annak a szigetnek a partjait se tudja elérni, nehogy őket kiűzni tudná onnét. Végül egyenesen megittották neki, hogy utra keljen. Ő azonban, a vörösingés férfi, ezer megbízható embert gyűjtött maga köré, egy ködös, sötét éjszakán hajóra szállt, észrevétlenül elérte a sziget partjait és sikerült neki kikötnie. És ahová ért, ő és az ezer embere, ott ujjongva fogadta a nép, az asszonyok virággal koszorúzták meg őt és az embereit, a gyerekek megcsókolták a kezét és azt mondták neki: Megszabadítottunk! Mert arra a hírrre csak, hogy az országba érkezett, az idegen katonák futva elmenekültek és a nép rengeteg csapatokban sorakozott melléje. Két hét se tellett beie s az idegen katonákat elkergették a sziget másik végére, ahol gyorsan készen tartott hajókra szálltak és elmenekültek. A vörösingés ember felszabadította a testvéreit. Nagyszerű harcot folytatott, amerre járt ünnepeltek, imádták a szabadságszerető népek és a szorongó idegenek eltűntek félelmükben...

Mi el voltunk ragadtatva a vörösingés embertől és azon melegeben elmondottuk a történetet barátunknak, Silvatichnek, a hűséges komornyiknak, aki nagy szemeket meresztett ránk és elmondotta, hogy a vörösingés ember még most is él és úgy hívják, hogy Giuseppe Garibaldi.

Az ő morálja

Írta: Baedeker

Egy francia utazó beszélte, aki a nagyon vallásos és nem kevésbé előítéletes ibériai félszigeten utazott, hogy közte és egy igen előkelő spanyol urasszony közt — körülbelül — a következő épületes párbeszéd folyt le:

A hölgy kérdezte: — Igaz, hogy a francia katonáknak nincs olvasójuk?

Az utazó felelte: — Rendszerint nincs. De azért lehet, hogy egyeseknek van.

— Nem értette meg, Senor, a kérdésemet. Azt óhajtom tudni, miért nem adnak a katonák kezébe olvasót hivataltól, s miért nem tartozik a vallásosságnak e szent szimbóluma a hadsereg felszereléséhez?

— Valószínűleg azért, mert a hadügyminiszter és a fővezérek ezt nem tartják célszerűnek és szükségesnek.

— A boldogtalanok! El fognak kárhozni, De nem sajnálom az istentelenedet. A sorsukat megérdemlik... Ellenben fáj a szívem, ha a szegény pion-pion-kra gondolkodom, akik a bőrüket viszik a vásárra, s a parancsnokaik arról se gondoskodnak, hogy legalább a lelkük tisztát megmenthessék. Hiszen a háború maga is borzasztó egy dolog, de ha már el nem kerülhet, legalább olvasókkal felszerelve kellene beléje menni. Gyilkolni is bűn, de olvasó nélkül öni még borzalmasabb rémtett... Különbösen nem tudom fölfogni, mint éllhetnek becsületes emberek ilyen kegyes nélkül. Ez egészen rejtélyes. A francia katonák talán nem is

becsületesek...

— Már hogy mondhat ilyet, asszonyom? A francia katonák nemcsak becsületes, hanem lovagias is. Ha nem így volna, most energikusan kellene ezt a sértő föltevését visszautasítanom, mert én is katonák vagyok.

— Ah! És önnek sincs olvasója?

— Nincs, nagyságos asszonyom.

— Szégyelje magát!

— Ha éppen kívánja, Senora! ...

— És pedig kétszeresen. Először azért, hogy nem visel olvasót, ami elhanyagolt erkölcsi nevelésre mutat és másodsor, mert annyira cinikus és szemérmetlen, hogy ezt példulás nélkül bevállja.

— Bizom abban, hogy a jóisten elnézőbb lesz velem szemben, mint ön, asszonyom.

— Az isten csak a vallásos embereket szereti... De maradjunk a tárgynál. Mondja, kérem, esznek az önök katonái pénteken húst?

— Ha van nekik, akkor esznek.

Rémülten kiáltotta a hölgy: — Húst esznek pénteken!? És úgy-e, kérem, ha ön, a katonatiszt, látja, hogy az emberek böjtnapon húst esznek, mit szól hozzájuk?

— Hm, hát azt mondom: jó étvágyat, fiuk!

— Ez az ön morálja? No hát, az én morálom nem egyezik meg az önével, ha ön a böjtszegést ily könnyen megbocsátja.

— A megbocsátás: keresztény erény, asszonyom.

— Szép, szép, de végre is, mindent nem lehet megbocsátani... Hiszen ez nagyobb bűn, mint ha az ember lop és csal, s mintha az asszony hazudik vagy az urát megcsalja!

— Komolyan mondja ezt, asszonyom?

— Amit mondom, azt mind komolyan mondom!

— Bátor vagyok mégse venni egészen komolyan. Egy táplálkozás hiba vagy egy étrendi mulasztás csak nem eshetik olyan szigorú beszámítás alá, mint a hét főbűnök valamelyike?

— De igen! Amit állítottam, az nemcsak igaz, de (amire a férfiak oly nagy súlyt vetnek) logikus is. Ha egy asszony hűtellen lesz az urához, akkor az rendszeren az akarata ellen történik. Elcsábítják, elszédítik, mámorba ejtik, a véret föllingerlik, угyszólván beszámíthatatlanná teszik, s ha ily állapotban bünt követ el a házasság szentsége ellen, tízedrészt se annyira hibás, mint a csábítója. Ellenben, ha valakij bűjtös napon húst eszik, ezért teljes mértékben felelős, mert e szörnyű cselekedetre senki se kényszeríti, szabad akarataiból hajtja azt végre. Ő maga az, aki a húst megrendeli, kiszemeli, megvásárolja, sőt esetleg meg is sűti, s így bünének az egész nyomasztó terhét maga kénytelen elviselni, s természetesen a bünhődést is, amely kihar érte. Csak az erkölcsileg vak nem látja, mily őrisási e két bűn között a különbség...

S hogy az előbb említett bűn — a házasságtörés — kisebb, mint az utóbbi — a hűségét pénteken — bizonyítja az is, hogy — Ur megbocsátott a házasságtörő nőnek, ellenben —

— Annak nem bocsátott meg, aki pénteki napon peccenyét merészelt enni!

— Hiába gonyolódik... Csak ugyan nem bocsátott meg neki.

Legalább nincs nyoma se az ő- és az új-testamentumban, hogy ezt megtette volna. A jóisten a legnagyobb emberismerő aki csak képzelhető és ő jól tudja, hogy a nő hűtlensége a legtöbbször csak ballépés, s néha még annyi se, néha csak tévedés, amiért nem jár ki büntetés. Ellenben —

— Maglyára kell hurcolni azokat, akik megszegik a böjtöt.

— Mond valamit, kedves uram. Hiszen tudjuk a történetből, hogy a Szent Inkvizíció tucatszám vitette tűzhálóba azokat a gonosztevőket, akik a szent böjtöt husevéssel meggyalázták, ellenben —

— Nem dobták a lángok martalékául azokat a szeretetreméltó nőszemélyeket, akik pénteken böjtöltek, de szombaton és vasárnap és a többi napokon a Szabad Szelelem oltárán áldozták föl a hitvesi hűséget.

— Ugy van. A szent inkvizíció is megbocsátott azoknak, akik sokat és sokakat szerettek. Csak nem fogja mondani, édes uram, hogy ez nem szigorú morális?

— Annyi bizonyos, tisztelt Senora, hogy ez nem az én morálom.

A hölgy nevetett, s aztán így szólt:

— Istenem! Ön még morálról beszél? Ugyan miféle morálja lehet az olyan embernek, aki olvasó nélkül jár-kel a világban, s akinek nincs egy elítélő szava az olyan elvete-mültekek szemben, akik pénteken húst esznek?

Nagyon rég olvastam ezt a párbeszédet, de iparkodtam azt lehetőleg híven visszaadni.

A bélyei uradalomban minden csendes

Csak — elcsaptak harminckét tisztviselőt

Osijekről jelentik: A bélyei uradalomról egyes osijeki lapok legutóbb olyan híreket közöltek, hogy az uradalom vezetésében szabálytalanságok fordulnak elő, a gazdálkodás nem eléggé intenzív, miért is a gazdaság mérlege deficitet mutat fel. A lapok közleményei miatt néhány nap óta minisztériumi bizottság tartózkodik Bélyén, ahol vizsgálatot folytatnak annak megállapítására, hogy mennyiben felelnek meg a valóságnak az osijeki lapok vádjai. A vizsgálat, amelyről az osijeki sajtó a napokban részletes tudósításokat közölt, több tisztviselő ellen folyik. Az uradalom igazgatója a cikkek megjelenése után nyilatkozatot küldött a szerkesztőségeknek és megcáfolta, hogy bizottság folytatna vizsgálatot az uradalomban. A nyilatkozat szerint az sem felel meg a valóságnak, hogy a gazdaság mérlege deficitet mutatna.

— Az történt csupán — folytatja a cáfolat — hogy fölmentettek állásuktól harminc uradalmi tisztviselőt és két osztályvezetőt, mert nem voltak eléggé intelligensek és nem voltak gazdasági szakemberek.

A nyilatkozatból következtetni lehet arra, hogy ahol harminc szakképzetlen tisztviselő és két szakképzetlen osztályfőnök dolgozik, ott a munka nem lehet a legkifogástalanabb és olyan helyen a szakképzetlen emberek gazdálkodása folytán a deficit sem lehet túlságosan messze.

Egyébként a bélyei uradalomban minden csendes.

Hírek

a jugoszláv-magyar áruforgalom beszüntetéséről

Nem vonták vissza a magyar vasutasztrájk miatt kiadott forgalomkorlátozási rendelkezéseket

A magyarországi sztrájk alkalmával — mint ismeretes — a subotici vasutigazgatóság pénteken rendeletet adott ki a Magyarországra feladott vagy a magyar vasutvonalakon átirányított vasúti küldemények felvételének beszüntetésére. Szombaton ismét megindult a forgalom Magyarországra felé és az ittrekedt tehervonatokat továbbították, a vasutigazgatóságnak a korlátozás megszüntetéséről szóló rendelkezését azonban mindaddig nem kapták meg egyes vidéki állomások, úgy hogy a vidéken sokhelyütt még mindig megtagadják a Magyarországra vagy Magyarországon át irányított szállítmányok felvételét, sőt sokhelyütt a múlt héten feladott küldeményeket a feladóknak rendelkezésükre bocsátották.

A forgalomkorlátozás visszavonásának késedelmes közlése sokhelyütt téves kombinációkra és félremagyarázásokra ad alkalmat és számosan az SHS királyság és Magyarország közötti politikai viszony kiélesedésére következtetnek.

A magyarországi lapok szerdai számukban is azt közlik, hogy a beogradi vasutigazgatóság a jugoszláv kormánnyal egyetértőleg további intézkedés megszüntette Magyarországgal az egész teheráruforgalmat, beleértve az átmenő teheráruforgalmat is s a már föl-adott árukat, valamint a Jugoszláviában szállítás alatt levő árukat visszaszolgáltatják a feladóknak. Ez a hír természetesen magyar politikai körökben is messzemenő kombinációkat eredményezett.

Ezzel egyidőben a jugoszláviai exportőrök körében viszont olyan hírek terjedtek el, hogy a magyar államvasutak igazgatósága beszüntette a Jugoszláviából érkező Ma-

gyarországra vagy a magyar vonalakon át feladott tranzit-áruk át-vételét.

Mint megbízható helyről értesülünk, mindezeknek a forgalmi korlátozásról szóló híreknek semmi komoly alapjuk nincs. A téves hírekre a magyarországi sztrájk alkalmával a jugoszláv igazgatóságok által kiadott rendeletek adtak okot, amely rendeletek visszavonásáról egyes

állomások még mindig nem értesültek. Megállapítható, hogy az SHS királyság és Magyarország között szombat déli óta teljesen normális a vasúti közlekedés. Mindkét állam vasutai egyaránt felvesznek a másik ország területére feladott küldeményeket és átveszik a másik országból érkező szállítmányokat. A szállítások korlátozását egyik államban sem tervezik.

Véresre vertek a nacionalisták

egy osijeki városi tanácsnokot

A Radics-párti politika áldozata

Osijekről jelentik: Kedden este több nacionalista megtámadta az utcán Sram Bratoljub városi tanácsnokot, akit tettlelesen súlyosan bántalmaztak.

Sram állandó összejutkozásban állott az osijeki nacionalistákkal, akik azért haragudtak rá, mert a horvát köztársasági eszmének a híve és szoros összeköttetésben áll a Radics párttal, valamint az Oszijeken megjelenő *Hrvatski List* című Radics párti lap szerkesztőségével is. A nacionalista ifjúság Sramot politikai állásfoglalása mi-

att több ízben nappal az utcán megfenyegették.

Kedden éjjel Sram hazafelé igyekezett a kávéházból, amikor a Péter Király-téren több fiatalember eléje állt. Először sértő szavakkal illették, majd botokkal és boxerekkel összeverték a tanácsnokot. Sram az ütések következtében súlyos sérüléseket szenvedett. Segélykiáltásaira figyelmes lett a rendőrszem is, amire azonban a helyszínére ért, a támadó fiatal emberek elmenekültek. A rendőrség megindította a nyomozást.

Görögország újabb ellenforradalom előtt?

Metazas tábornok a kormány elkergetésére készül

Az *Il Piccolo*-nak jelentik Szalonikiból, hogy Görögországban nagyarányú ellenforradalom előjelei észlelhetők. Minden nap számolni lehet súlyos zavargások kitörésével, amelyeknek központja ezuttal Szaloniki városa. A városi hatóságok már nincsenek bizalommal az ott elhelyezett csendőrsztagok iránt és ezért rendes sorkatonasággal helyettesítették az ott szolgálót teljesítő csendőrséget. A török front-ról visszavont katonáknak megtiltották, hogy a szaloniki kikötőben való partraszállás után a várost megtekintessék és a kormány husz szállítóhajón a királyság régi tartományaihoz szállíttatja a lázadás szellemétől áthatott csapatokat.

Az atheni metropolita és általában a papság felhívásokban fordult

a néphez, hogy őrizze meg nyugalomát, kerüljön minden zavargást és egyenetlenséget, amely polgárháborúhoz és az ország végzetes szerencsétlenségbe való döntéséhez vezet.

Metazas tábornok egyik politikai barátjához levelet intézett, amelyet valamennyi görög lap közöl. A levélben a tábornok súlyos bírálatot gyakorol a mostani kormány magatartása fölött és annak szükségét hangsúlyozza, hogy a mostani kormány hagyja el helyét és adja át a hatalmat a tavaszi forradalomban nem részes politikusoknak.

Az egész országból érkező hírek szerint súlyos válság nehezedik a királyságra és féltő, hogy Görögország hamarosan ismét véres polgárháború színhelyévé válik.

A magyar kormányzó is tudott

Gömbös Gyula kormányalakítási törekvéseiről

A köztársasági párt vezetőjével is tárgyaltak

A Magyar Hírlap, amely lap leleplezte Balla Aladár tárgyalásait Milojevics budapesti jugoszláv követével, mint Budapestről jelentik, újabb részleteket közöl Balla Aladár tárgyalásairól. A lap szerint Balla Aladár a jugoszláv követel folytatott tárgyalásaival egyidejűleg érintkezésbe lépett a köztársasági mozgalom egyik vezetőjével, akinél aziránt tájékozódott: mi lenne a köztársasági párt vezetőinek álláspontja Gömbös kormányrajtása esetén. A köztársasági politikust Balla arról igyekezett meggyőzni, hogy külpolitikai szempontból direkt szükséges, hogy egytáborba gyülekezzenek az ország Habsburgellenes tényezői. A beszélgetés végén kijelentette, hogy

Gömbös Gyula kormányrajtása esetén a köztársasági mozgalom szabadságát biztosítja.

minthogy az az álláspontja: Magyarország külpolitikai érdeke az antihabsburgista elemek összefogása.

A vezető köztársasági politikus, akivel Balla tárgyalt Gömbös Gyula kormányrajtásának kérdéséről,

Véer Imre, a köztársasági párt elnöke volt, aki a Magyar Hírlap leleplező cikkével kapcsolatban nyilatkozott Ballával folytatott tárgyalásairól. Kijelentette, hogy

Ballával valóban folytatott megbeszéléseket Gömbös kormányelnökségéről

és a megbeszéléseken Balla valóban kijelentette neki, hogy amennyiben Gömbös átveszi a hatalmat, a köztársasági mozgalom szabadságát biztosítani fogja.

A magyar politikai körökben a Magyar Hírlap leleplezései nagy feltűnést keltettek. A budapesti jugoszláv követség ugyan kedden cáfoló nyilatkozatot tett közé és maga Gömbös is igyekezett Balla tárgyalásairól szóló hírt alaptalan politikai manővernek fölűntetni — Véer Imre nyilatkozata után beigazolták látják azt, hogy Gömbösnek komolyan szándékában volt a kormányhatalom megszerzése. Egyelőre csupán azt nem tudják, hogy Gömbös gárdája miképpen gondolja a kormányt megbuktatni és hogy milyen erőkre támaszkodhatott volna a puccs végrehajtása esetén.

Ugy hiszik, hogy Gömbös illegális akciója mögött a magyar államélet egyes magas személyiségei állanak és hogy valószínűleg tudomása volt az akcióról a kormányzó környezetének is, amelyet közismerten barátai szálak lüznék az ébredőkhöz.

Visszahívják Milojevics budapesti követet

A Bácsmegyei Napló beogradi munkatársa előtt a külügyminisztériumhoz nagyon közelálló és föltétlen megbízható diplomáciai személyiség megerősítette Ballának Milojevics budapesti követével való tárgyalását annak ellenére, hogy Milojevics a tárgyalásokat megcáfolta. A külügyminisztérium — éppen azért, mert e tárgyalások valóban megtörténtek — nem is ad ki cáfolatot.

Mint beogradi munkatársunk értesült, a kormány elhatározta Milojevicsnek Budapestről való visszahívását, állítólag azért, mert Ballával lefolytatott tárgyalásokról később küldött jelentést Beogradba.

Ehrhardt-tiszt

és magyar kommunista

véres párbaja a müncheni erdőben

Mindkét fél megsebesült

Münchenből jelentik: Herbst, szolgálaton kívüli hadnagy, aki régebben az egyik legelismertebb német jobboldali terror-szervezethez, az Ehrhardt-brigadhoz tartozott és dr. Vidéky(?) magyar kommunista-vezér, akik még Magyarországról ismerték egymást, véletlenül találkoztak a sternerbergi erdőben.

A köztük fennálló politikai ellentéték elintézésére az erdő alkalmassnak látszott, ezért mindkét fél revolvért rántottak és lövöldözni kezdtek egymásra. Az első lövést a müncheni ex-hadnagy adta le, golyója dr. Vidéky karját horzsolta. A lövöldözés során Herbst is megsebesült, a magyar kommunista egyik lövése bal vállát érte.

A karlsbadi cionista

világkongresszus

Ellentétek a cionista és szocialisták között

Karlsbadból jelentik: Kedden este nyitotta meg héber nyelven Weizmann tanár a cionista világszövetség 13-ik kongresszusát Karlsbadban. A kongresszuson a világ valamennyi államának cionistái háromszáz hivatalos delegátussal képviseltetik magukat, a kongresszus résztvevőinek száma az odautazott érdeklődőkkel együtt meghaladja a kétezeret. A nagygyűlés alkalmával 120 külföldi újságíró érkezett Karlsbadba.

A kongresszuson első sorban a „Jewish Agency” szervezőteről tárgyalnak. Ennek az intézménynek az a feladata, hogy a zsidó nemzeti berendezkedést Palesztinában elősegítse. A cionista szervezet és Weizmann elnök azt kívánja, hogy a telepítési akcióba, az anyagi eszközök szaporítása céljából nem cionista személyeket is belevonjanak, ami ellen azonban az orthodox cionisták és szocialisták tiltakoznak, úgy hogy e kérdés a kongresszuson előreláthatólag kemény harcot fog előidézni.

A megnyitás alkalmával Massaryk elnök, Benes csehszlovák külügyminiszter és sir Herbert Samuel, Palesztina alkormányzója üdvözlő táviratot küldött a kongresszus elnökségének. Mint Prágából jelentik, a csehszlovák nacionalisták tüntető felvonulást rendeztek Karlsbadban és megakarták akadályozni a cionista kongresszus megnyitását. A rendőrség a tüntetőket legyőztes erővel szétzavarta.

A gyilkos fősvenység

Meggyilkolta a fiát egy kikindai gazda

Veliki-Kikindáról jelentik: Brutális gyilkosság történt vasárnap este Kikindán. Egy jómódu kikindai gazda halálra szurkálta fiát, aki a kikindai közkórházban utolsó perceit éli.

Néhány nappal ezelőtt Gyomparin Misa gazdag kikindai földbirtokos Kraniszláv nevű 22 éves fia bejelentette odahaza, hogy vasárnap egy barátjának a lakodalmára akar elmenni és pénzt kért. Apja nem akarta elengedni a lakodalomba és hogy megakadályozza fiát szándékában, nem adott neki pénzt sem. Három napig veszekedett apa és fia a lakodalom miatt, míg vasárnap reggel a fiu mástól szerzett pénzt és délután elment barátja esküvőjére. Gyomparint annyira felbőszítette fia engedetlensége, hogy elhatározta, megöli fiát, amint hazaérkezik a lakodalomból. Elővett egy kést, élesre fente és elbújt a kapu mögé, hogy fiára támadhasson, ha az hazaérkezik. A fiatal ember estefelé tért haza a lakodalomból. Gyanútlanul lépett be a ház kapuján, amikor a sötétben apja rárohant és élesre fent kését négy helyen megszurta. A fiu a szurások következtében eszméletlenül esett össze, hozzátartozói azonnal orvosért mentek. Dr. Petrovics Sándor városi orvos néhány perc múlva a helyszínén volt, megvizsgálta az összeszurkált fiút és megállapította, hogy a szurások következtében belső vérzés állott elő. Beszállították a közkórházba, ahol a halálal vívódik.

Dr. Bojanics Péter vizsgálóbíró elrendelte a gyilkos Gyomparin letartóztatását, aki tette elkövetése után elmenekült. A rendőrség azonban még vasárnap éjjel elfogta és beszállította az ügyészség fogházába.

Leleplezték

a névtelen eszperantistát

Moziszinész akart lenni

Budapestről jelentik: A rejtelmes fiatalembernek, aki tegnap a Corvin-filmgyárban «egy halott» aláírásával ellátott levéllel jelentkezett s csupán eszperantó nyelven akart beszélni, a rendőrség megfejtette a titkát. A főkapitányságon, ahová a filmgyárból elvitték, úgy a hétfő esti kihallgatáson, mint kedden reggel is megmaradt amellett, hogy nem ismeri a községet, ahonnan jött, nem tudja a saját nevét és csupán eszperantó nyelven beszél. Vallomását Laquer Sándor, a Magyar Országos Eszperantó Egyesület volt főtitkára közvetítette, aki külön is érdeklődött a fiu sorsa iránt s az este pénzt is adott neki, hogy pillanatnyilag szükségét ne szenvedjen. Ma reggel aztán Laquer újból meglátogatta a rendőrségen s a fiút ez a többszörös figyelem láthatólag meghatározta. Meg is mondta Laquernek, hogy miért fájrad érdekében annyit, nem tudja, mivel érdemelte meg. Ugy látszik, ez a jóakaratu figyelem a lelki ismeretet is megmozgatta, mert amikor az egyik rendőrtisztviselő szobájában együtt voltak, odasugta eszperantóul Laquernek:

— Valamit szeretnék mondani, de négy szemközti.

— Ugy sem érti senki, — biztatja Laquer — elmondhatja itt is.

— Jó, de adja eszperantista becsület-szavát, hogy nem árul el.

Laquer megígérte, hogy nem árulja el, mire a fiu eszperantó nyelven így szólott:

— Mi parlas hungare kaj germane.

Hogy ez mit jelent, nem volt nehéz kitalálni: — Magyarul és németül beszéltek. Annyira nem volt nehéz, hogy a rendőrtisztviselő is nyomban megértette. Az eszperantó nyelv diadalát jelentette ez, de a fiu számára a leleplezés. Most már egyszerűen kiderült minden. A rejtelmes ifju bevallotta, hogy **Vizkelety**

Károlynak hívják, a szüleinél lakik, szabósegéd és a mesterségre a gimnáziumból került, ahol rosszul tanult. Az egész regényt azért eszelte ki, mert **moziszinész akart lenni és így akarta felhívni a filmgyár figyelmét magára.** Az eszperantó nyelvet, amelyet hibátlanul beszél, két év előtt tanulta meg. Hogy lesz-e belőle moziszinész vagy

sem, az a jövő titka, de regényes kísérletezésének mégis volt sikere — az eszperantó nyelv számára. A rendőrtisztviselő, aki a fiuval foglalkozott, mikor az ügy aktáit lezárta, kijelentette, hogy meg fogja tanulni az eszperantó nyelvet. Ha ilyen jól meg lehet tanulni és ilyen könnyen meg lehet érteni magyarul is, — érdemes.

A magyar nemzetgyűlés megszavazta az indemnitást

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés szerdai ülésén folytatták az indemnitás részletes vitáját. Valkó kereskedelemügyi miniszter felszólalásában foglalkozott **Farkas** szociáldemokrata képviselő indítványával a munkabéregyeztető-bizottságok felállításáról és azt javasolta, hogy addig is, míg a bizottságok felállításáról és hatáskörüik megállapításáról törvény nem intézkedik, **létesítsenek munkabéregyeztető bizottságokat.** Nagy Emil igazságügyminiszter azt indítványozta, hogy az **indemnitás huszonegyedik szakasza, amely az árdrágítók elleni**

intézkedésekről szól, **viisszaható erejű legyen.** Bár ez a javaslat — mondotta — furcsán hangzik és kevés a jogszerűsége, mégis, **a mai rendkívüli időkben a viszonyok megkövetelik a szakasz megszigorítását.**

A pénzügyminiszter rövid felszólalása után a parlament **az indemnitást részleteiben is elfogadta.**

Az ülés befejeztével a parlament elnöke és alelnökei megbeszéléseket tartottak a pártok képviselőivel az irányban, hogy **mi módon tegyék lehetővé azt, hogy a parlament jövő kedden feltétel nélkül megtarthassa zárolását.**

Egy svájci frank — egymillió márka

Repülőgépeken szállítják az ujjonnan nyomott bankjegyeket

Berlinből jelentik: A múlt héten határozta el a német Reichsbank elnöksége a birodalmi pénzügyi kormányval egyetértően a tizmillió márkás bankjegyek nyomását, — de még ki sem került az új bankjegymonstrum a nyomdából, a tizmillió márkás bankjegyek nyomtatása miatt már csak az aprópénz szerepére vált alkalmassá. Egy héttel ezelőtt még 40 svájci frankot ért volna tizmillió, ma pedig — a 0.0001 frankos zürichi jegyzés napján, — **tíz frankot ér tizmillió márka, — egy svájci frankért tehát egy millió márkát adnak Zürichben.** Dinároknak is meglehetősen csekély összeg a tizmillió márkás, amikor **egy dinár már hatvanezer márkát ér, a tizmillió márkás bankjegy tehát 165 dinárnak felel meg.** A márka rohamos elértéktelenedése miatt a német pénzügyi kormány kénytelen elrendelte most a **husz, ötven és százmillió márkás bankjegyek nyomását,** hogy a pénzforgalmat le tudják bonyolítani.

A legnagyobb gondot okozza az a német birodalmi banknak az aprópénzforgalom biztosítása, mert **ma már, mint a legkisebb aprópénz, a százezer márkás jön számításba, amely 10 centimesnek, — nyolc béke-plennignek — felel meg. Százezer márkás aprópénz! Hat héttel ezelőtt még az ötvenezer márkás volt a legnagyobb értékű forgalomban levő német bankjegy.**

A pénzügyi szükséglet a márka rohamos elértéktelenedése folytán oly óriási, hogy az **éjszaka készült bankjegyeket repülőgépeken szállítják Hamburgba, Frankfurtba, Kölnbe és más városokba.** A Reichsbank berlini palotája előtt ezrével várják az emberek a nyomdából kikérülő bankjegyeket. A banképületek előtt rendőrség és katonaság tartja fenn a rendet. A közönség izgalma egyre fokozódik, mindenki szabadulni akar a márkától és értékpapirt vásárol. A magyar és osztrák koronát is nagy tételekben vásárolják.

A **dollár** árfolyama, amelyért hétfőn még két milliót adtak, — **öt és fél millióra, az angol fonté huszonöt millióra emelkedett.**

Az élelmiszerek ára szédteljesen drágul: az **éjő** árát, amelyért hétfőn még 82.000 márkát kértek, — szerdára **negyedmillió márkára** emelték fel. Egy font vaj hétfőn 270.000 márkába került, — ma már 750.000 márkáért adják. A magas

árakhoz még az **élelmiszerhiány** is hozzájárul. Emiatt a berlini rendőrség intézkedésére a hűtőházakban a **tétre elraktározott vaj- és tojáslecszleteket kidrusították. Zsír nincs, mert a kereskedők a külföldön elraktározott zsírkészletek kifizetésére nem tudtak devizát szerezni.** A rossz burgonya- és rozstermés miatt ezekben a cikkekben is nagy a hiány, úgy, hogy már most **éhségszenyeget.** Az ősz végére és a tére az egész német birodalomban **éhség-katasztrófától tartanak.**

Kilencvenmillió új bankjegy

A Reichsbank igazgatósága keddi értekezletén tárgyalta, hogy hogyan lehetne a bankjegy-inflációnak véget vetni. Az éjszakába nyúló tanácskozáson kénytelenek voltak elhatározni, hogy a bankjegyek nyomását tovább folytatják, hogy a márka rohamos elértéktelenedésével a pénz mennyisége lépést tartson. **A jövő héten a bankjegy-forgalmat kilencven billió — kilencvenezer millió — márkával szaporítják és így a jelenlegi forgalomnak a kétszeresére emelik. A német birodalom bankjegyforgalma így a jövő héten, — a mai zürichi árfolyam szerint, — mindössze 150 millió arany márkát, — 180 billió papírmárkát fog kitenni.**

Hírek terjedtek el arról, hogy a német kormány **változatlanul eljött a márka-valutát.** Ezt a hírt azonban a birodalmi gazdasági miniszter megcáfolta és kijelentette, hogy mindaddig nem lehet a márka-valutával szakítani, míg a kormány nem lesz abban a helyzetben, hogy egy új és állandó értékű pénznemet vezessen be.

Az angolok Cunot okolják a márka katasztrófáért

Londoni jelentések szerint az angol lapok behatóan foglalkoznak a márka zuhanásával, amit londoni pénzügyi szaktekintélyek a **Cunokabinet eszterlen politikája** következményének tartanak. A **Times** azonnali segítséget sürget a **lőhatalmaknál** és azt indítványozza, hogy **Németország pénzügyét Ausztria mintájára helyezzék felügyelet alá.**

Véget ért a berlini fémipari munkások sztrájkja

A berlini fémipari munkások sztrájkja kedden este befejezést nyert, minthogy a munkaadók a sztrájkolóknak munkabéreköveteléseit teljesítették. Szerdán reggel vala-

mennyi berlini fémárugyárban és ipartelepen ismét megindult a munka.

Kifosztották a homburgi városi pénztárat

Berlini jelentések szerint a Frankfurt melletti **Homburgban** az elkecsereedett tömeg a tüntető munkássággal együtt **megrohanta a város-házt és a pénztárat kifosztotta.**

A brit kormány az elszigetelés politikáját kívánja

Az angol kormányban, — mint Londonból jelentik, — két külpolitikai irányzat küzd egymással. Az egyik a Franciaországhoz való közeledést kívánja, a másik pedig, — amelynek élén **Baldwin** miniszterelnök áll, — **méltóságnál aluinnak tartja, hogy a jóvátételi és világpolitikai kérdésekben a franciák köztársaság vezessék Angliát.** A Baldwin vezetése alatt álló miniszterek csoportja azt kívánja, hogy a kormány **politikailag és gazdaságilag szigetelje el magát az európai kérdésektől.** A kabinet mindkét csoportja egyértelműen **elzárkózik azonban attól, hogy mentőakciót indítson Németország érdekében.**

A belga sajtó a belga frank árcsökkenése miatt Angliát vádolja, mint valutarontót. A brüsszeli minisztertanács elhatározta, hogy a **devizavásárlást állami ellenőrzés alá helyezi.** A dollár és font Brüsszelben magasra szökött, amit párisi lapok angol és amerikai manővernek tartanak. Hír szerint Angliának ezzel az a célja, hogy Belgiumot ezáltal kényszerítse, hogy nyomást gyakoroljon Franciaországra a német reparációs követelések enyhítése tekintetében.

Gyengül a passzív ellenállás

A belga minisztertanács jelentései szerint a **megszállt területeken a pénzügyi és gazdasági katasztrófa miatt egyre gyengül a németek ellenállása.** A megszálló hatóságokhoz **Berlinből felhivatalos uton kérdést intéztek** aziránt, hogy az **ellenállás megszüntetése** fejében milyen **könnyítésekre számíthatna Németország.**

A pénzhiány — mint Berlinből jelentik — szerdán délelőtt katasztrófálissá vált. A legnagyobb bankok pénztárainál az ügyfelek hiába várakoztak, pénzt nem kaptak.

Elrendelték a vizsgálatot

Tóth Imre börtönre ellen

Meg akarta szöktetni a halálraítélt rabot

A **Bácsmegyei Napló** megírta, hogy a Halasi-uton elkövetett kétszeres rablógylósság miatt halálra ítélt **Tóth Imrét** meg akarták szöktetni.

A nem sikerült szökési kísérlet miatt eljárás indult **Sztipics József** ellen, aki a fogházban ismerkedett meg **Tóth Imrével.**

Mikor aztán kiszabadult a fogházból, kicsompózott levelek útján érintkezett **Tóth Imrével,** aki **Sztipicsnek** kitalált történetet modnot el egy osjleki gróftól elrabolt és Osljeken elásott kincsek-ről. **Sztipics** leutazott Osljekre, hogy ő maga keresse meg a gróftól elrabolt kincset. A kincset természetesen nem találta meg, de gyanus viselkedése miatt az osjleki rendőrség leartóztatta.

Igy derült ki a szökési terv és az is, hogy a tervezett szökésbe be volt avatva **Tubity Marinkó** fogházor, akit — az Osljekről érkezett jelentés után — azonnal letartóztattak.

Az eddigi nyomozás eredményeként **Sztipics József** ellen a vizsgálóbíró megszüntette a további eljárást és **Sztipics** a legközelebbi napokban már szabadlábra is helyezik.

Tubity Marinkó fogházor ellen azonban oly súlyos gyanúk merültek fel, hogy a nyomozás adatai alapján a vizsgálóbíró elrendelte ellene a vizsgálatot.

Változások a diplomáciai karban

Bernbe helyezik Milojevic Milán budapesti követet

Beogradból jelentik: *Milojevic* budapesti követ helyére — akit a legrövidebb időn belül vissza fognak hívni állásából — *Bolyovics* milanoi jugoszláv konzul, vagy *Antonievics* római követ kerül. *Antonievics* egyike az SHS. királyság legjobb diplomatáinak. Helyébe ebben az esetben dr. *Markovics* Lázár volt igazságügyminisztert neveznek ki római követté.

Ugyancsak felmentik állásától *Markovics* berlini követet is, akinek helyére *Balugdzsics* athéni követ kerülne. Az eddigi tervek szerint egyidejűleg *Popovics* berlini katonai attasét is visszahívják.

Ljuba *Nesics* kinevezése a prágai követségre már megfontolt, amit a beogradi kormány táviratilag közölt a csehszlovák kormánnyal. *Nesics* azonban mindaddig Beogradban marad, amíg *Nincics* külügyminiszter, akit jelenleg helyettesít, haza nem tér a fővárosba. *Jovánovics* berni jugoszláv követet Konstantinápolyba nevezik ki. *Jovánovics* igen szoros barátságban van *Izmed* pasával és azt reméli a kormány hogy a konstantinápolyi követség ilyen formán közeledést tud teremteni Törökország és az SHS. királyság között.

Ezeknek a változásoknak nagy külpolitikai jelentőséget tulajdonítanak Beogradban, annál is inkább, mert a kormány a legjobb diplomatáit fogja a budapesti, konstantinápolyi és berlini követségein elhelyezni. *Milojevic* az eddigi hírek szerint a berni követségre nevezik ki követté.

Szövetségek közti tanácskozások Párisban

Curzon lord a hét végén Párisba utazik

A német jóvátétel kérdésében a szövetségesek további tárgyalásokat tartanak, hogy a kérdés rendezése tekintetében egységes tervet dolgozzanak ki. A legközelebbi napokban — mint Párisból jelentik — a francia fővárosban több fontos megbeszélés lesz, amelyen részt vesz valamennyi antantállam képviselője. A döntő tanácskozások anyagát Poincaré már csütörtökön megbeszéli *Robert Cecil* lellel és egyúttal tárgyalni fog *Brantinggal* is, aki már pár napja, hogy Párisba tartózkodik.

A megbeszéléseken, amelyen remélik, hogy a kérdés megoldását előbbre tudják hozni, Belgium részéről *Theunis* és *Jaspar* vesznek részt, Anglia részéről pedig *Curzon* lord, aki a hét végén érkezik Párisba.

A belga minisztertanácsban — mint Brüsszélből jelentik, *Jaspar* bemutatta a Ruhr-vidéki jelentéseket, amelyek szerint a németek passzív ellenállása *lanyhalóban van*. A minisztertanács elhatározta, hogy kívánja a szövetségek közti tárgyalások újrafelvételét.

Az *Evening Standard* — mint Londonból jelentik — egy német vegyiparos nyilatkozatát közli, amelyben kijelenti a vegyiparos, hogy a Ruhr-vidéki német ellenállás legfőbb hat-nyolc hónapig tarthat.

HIREK

Az újságíró-kongresszus távirata a királyhoz. Beogradból jelentik: A ljubljana újságíró kongresszus résztvevői a kongresszus után kirándultak Blédbe, ahol a kongresszus elnöksége tisztelgett a királyi udvarnál. Miután *Sándor* király távol volt, az újságíró-kongresszus nevében *Kovacsics* elnök, *Smodej* alelnök és *Velikics* titkár táviratban fejezték ki hódolatukat a király és királyné iránt, hangsúlyozva a sajtó jelentős tevékenységét az egység és az államérek megóvása terén.

A Magyar Párt meghívója. A Magyar Párt elnöksége a következő meghívó közlésére kérte fel a Bácsmegyei Naplót: Az Országos Magyar Párt Elnöki Tanácsa és a vezérlőbizottság augusztus 12-ik napján (vasárnap) d. e. 10 és fél órakor a központi iroda helyiségében ülést tart. A tárgysorozaton szerepel a magyar középiskolák, a községi választások, a választói névjegyzékek kiigazítása és pártajtó ügye.

A pénzügyminiszter Pancsevón. Pancsevóról jelentik: *Sztojadinovic* pénzügyminiszter kedden Pancsevóra érkezett, ahol a radikális párt vezetőségét látogatta meg. A pancsevói radikális párt rögtönzött értekezletet tartott, amelyen az aktuális politikai kérdésekről és más pártügyekről tárgyaltak. *Sztojadinovic* ezután konferenciára hívta egybe a pancsevói kereskedőket, gyárosokat és iparosokat, akikkel hosszas megbeszélést folytatott a Bánátot érdeklő közgazdasági ügyekről. A kereskedők és gyárosok előadták panaszukat a rossz közlekedés miatt és hangsúlyozták, hogy a kormány nem tett semmit sürgetéseikre. Hangsúlyozták, hogy a szilva és borkivétel a legnagyobb veszély fenyegeti, ha sürgős intézkedés nem történik a közlekedés megjavítása érdekében. Dr. *Sztojadinovic* pénzügyminiszter figyelmesen végighallgatta az összes panaszokat és megígérte, hogy mindent elkövet a vasutforgalom érdekében és rövidesen intézkedni fog, hogy ezek az állapotok megszűnjenek. Utána a környékbeli falvakba utazott, ahol egyes pártíveinél tett látogatást.

Pletikoszics főispán beogradi utazása. Dr. *Pletikoszics* András főispán-polgármester kedden ismét Beogradban tartózkodott, ahol kisebb jelentőségű városi ügyekben tárgyalt az egyes minisztériumokkal.

Uj államtitkár. Osijekről jelentik: Dr. *Ivkovics* Momcsillo, Osijek város radikális párti képviselőjét az egészségügyminisztérium államtitkári állására szemelték ki. Kinevezése rövid időn belül megtörténik.

Az osijek-suboticiai közvetlen gyorsvonat menetrendje. A nemrégiben beállított Osijek-Subotica-Beograd között közlekedő gyorsvonat menetrendje a következő: Osijekről indul reggel 2 óra 5 perckor. Beogradba érkezik délelőtt 9 óra 15 perckor. Beogradból indul délután 16 óra 40 perckor és Osijekre érkezik éjjel 23 óra 45 perckor. A vonaton étkező kocsik is van.

Lenkeffy Ica egy párisi bankár felesége. Bécsből jelentik: *Lenkeffy Ica*, aki a múlt hónapban elvált férjétől, *Roboz Imrétől*, a budapesti Vígyszínház igazgatójától, legközelebb férjhez megy egy párisi bankárhoz. A budapesti filmstar a párisi bankárral egy csehországi fürdőhelyen ismerkedett meg.

A vajdasági gyárosok szövetségét alakítanak. Novisadról jelentik: A vajdasági gyárosok augusztus 12-ikén a Lloyd nagytermében gyűlést tartanak, amelyen érdekeik megvédésére szövetséget fognak tömöríteni. Eddig ugyanis a kereskedők és iparosok szövetségében voltak tagul felvéve, de itt érdekeiket nem tudták kellőképp megvédelmezni. Eddig Sombor, Subotica, Beeskerek, Senta, Stari-Becej, Apatin, Kula és más városok jelentették be részvételüket.

Novisad város a prostitúció ellen. Novisadról jelentik: Novisad város csütörtökön délután négy órakor közgyűlést tart, amelyen a polgármester jelentésén kívül tárgyalni fogják a város 1 millió 250 ezer dináros tartozásának visszafizetését a Horvatska Banknak. Utána a főkapitány fontos javaslatot terjeszt elő a prostitúció rendezéséről és rendszabályozásáról. A közgyűlés tárgysorozatán összesen 25 pont szerepel.

A Fábán-Eckhardt párbaj. Budapestről jelentik: Az Eckhardt-Fábán-féle kardpárbaj — mint Budapestről jelentik — szerdán folyt le a Fodor-féle vívóteremben. A felek kétszer csaptak össze. Az első alkalommal *Eckhardt* arcát karcolta *Fábán* pengéje, a második összecsapásnál pedig *Fábán* homloka lapos vágást kapott.

Letartóztatták egy megszökött rab családját. Beeskerekről jelentik: Az écskai csendőrség a beeskereki ügyészség rendelkezésére letartóztatta *Bugár* Salamonnak, a cukorgyári gyilkosság egyik tettesének apját, *Bugár* Ikát, továbbá a megszökött rab feleségét, *Urcsics* Flórárt és *Todor* nevű 18 éves öccsét, akiket azonnal vádolnak, hogy *Bugár* Szökését a beeskereki fogházból elősegítették. A letartóztatott családot beszállították a beeskereki ügyészség fogházába.

Bor- és gyümölcskiállítás Kraljevógen. A Horgos községhez tartozó Kraljevógenben a vármegyei gazdasági egyesület kebelében működő gazdakör szeptember 16-án vásárlással egybekötött bor- és gyümölcskiállítást rendez. A kiállítás előmunkálatai már megkezdődtek.

Királysértés miatt letartóztatták egy kapitányt. Osijekről jelentik: *Szizjencsevic* Cedomil nyugalmazott kapitány, aki legutóbb Vinkovcén tartózkodott, egy alkalommal sértő kifejezésekkel illette a királyt. A királysértés szándékát letartóztatták és beszállították az osijek-i ügyészség fogházába.

Istállótüz Vrsacon. Vrsacról jelentik: Vasárnap hajnalban Vrsacon a katonaság tulajdonát képező marhaistálló kigyulladt. Az épületben levő állatokat két tehén kivételével megtudták menteni.

Eljegyzés. Welsz József, Martonos, eljegyezte *Littmann* Ilonkát Subotica-ról. (Minden külön értesítés helyett.)

A cséplés áldozata. Lokról jelentik: *Milánovics* Sándor 15 éves loki lakatos tanonc *Noe Jakab* titeli lakos cséplőgépénél dolgozott. Szombaton, amikor a gép egyik kerékét meg akarta olajozni, a gépszij elkapta és ráhengerelte a lendítő kerékre. A szerencsétlenül járt gyereket beszállították a novisadai kórházba, de belső sérüléseibe utközben belehalt.

Mégis felépül a novisadi Odeon mozi. Novisadról jelentik: A BBB. ügyosztály — mint már jelentette a Bácsmegyei Napló — betiltotta a novisadi Odeon mozgószínház építkezéseit azzal az indokolással, hogy tűzveszélyes. Szerdán azonban megváltoztatta ezt a határozatot és a belügyminisztérium az építkezés folytatását újból engedélyezte.

Tűz Petrovoszeljén. Petrovoszeljéről jelentik: Hétfőn délután a petrovszeljei dunai rakparton tűz támadt és mire a tüzet sikerült eloltani, a rakpart közelében álló harminchat szalmakazal leégett.

Ötvenezer dinár egy rablóvezér fejére. Osijekről jelentik: *Stanisavljević-Caruga* Jován hírhedt rablóvezér már évek óta áll egy jólszervezett rablóbanda élén és Našice, valamint Pozsega környékét valóságos rettegésben tartja. Csaknem napirenden vannak az utonállások és fosztogatások, ugyancsak több rablógyilkosság is terhel a banda lelkiismeretét. A hatóságok erélyes nyomozást indítottak a banditák kézrekerítésére, ami azonban még akkor sem sikerült, amikor a bandavezér fejére tízezer dinárt tűztek ki. A hónapok óta tartó eredménytelen nyomozás arra indította a hatóságokat, hogy *Stanisavljević-Caruga* Jován rablóvezér fejére ötvenezer dinár vérdíjat tűzzen ki.

Halálos ruhamosás. Novisadról jelentik: Szerdán délelőtt tíz órakor a novisadai hadiszíjzeten *Ahmed* Diminovic 33 éves hosnyák katona ruhát mosott. Mosás közben a víz elsodorta. segélykiáltásait nem hallotta senki s mivel uszni nem tudott, belefulladt a Dunába.

Meglopta a testvérét. *Kozla* István suboticiai földműves a napokban *Kozla* Juliska nevű testvérenek lakásáról nagyobb pénzüsszeget és ruhaneműket lopott el. Ugyancsak *Vörös* Antal suboticiai földművestől is löpkrócokat lopott. A károsultak feljelentést tettek a rendőrségen, ahol *Kozlát* letartóztatták. Kihallgatása után átszállították a suboticiai ügyészség fogházába.

Ragályos betegségek statisztikája. A novisadi egészségügyi hivatal jelentése szerint a következő ragályos betegségek vannak a Vajdaságban: sarslach, uj, 31; meghalt 4; összes beteg 75; tifusz, uj, 8; összesen 32; malária, uj, 32; összesen 74; fekete himlő, uj, 1; összesen 6.

Megmárt jegyző. *Karlováról* jelentik: *Tabakovics* Gusztáv karlovai jegyzőt hétfőn megharapta egy kóbor kutya. *Tabakovics* kezelés végett Novisadra utazott a Pasteur-intézetbe.

Megőrült tanító. Csak a napokban került kórházba súlyos elmebeteg *Wett* Vilmos, a »Werschetzer Gebirgshof« szerkesztője s most újabb tragikus esetet jelentenek versecéről. *Sztanivukov* Dusan verseci tanítót a beogradi elmeorvóintézetbe szállították.

Eltűnt leány. Osijekről jelentik: *Ogrenovic* Jelena osijek-i asszony bejelentette a rendőrségen, hogy 14 éves *Dragica* nevű leánya néhány nappal ezelőtt eltűnt. A rendőrség megindította a nyomozást.

Felakasztotta magát a hőség miatt. Lokról jelentik: *Tóth* Imre loki földműves fiatal felesége a napokban, a rettenetes hőségtől kapott elmezavarában felakasztotta magát.

Meglopta lakótársát. Osijekről jelentik: A baraktábor egyik szükség-lakásában együtt éltek *Svajics* Jaga és *Dubravčić* Mária celédleányok. *Dubravčić* Mária most jelentést tett a rendőrségen, hogy mialatt ő közös lakásukból távol volt, lakótársnője ruhaneműjét és pénztét magához véve megszökött. A rendőrség a tolvaj leány kézrekerítésére megindította a nyomozást.

Vérhasjárvány Verseccen. Verseci jelentés szerint ott vérhasjárvány lépett fel. Az egészségügyi hatóságok minden óvintézkedést megtettek a járvány elfojtására.

Figyelem! Figyelem! A novisadi kiállítás tartama alatt az apatini sörgyár közismert sörrel *Wankle*-féle sörcsarnokban Novisadon kerülnék kímérésre.

Öngyilkosság égő spirítusszal. Novisadról jelentik: Szerdán délután *Markovics* Ljubica hetven éves öregasszony forralás közben leöntötte magát égő spirítusszal. Ruhája már lobogó lánggal égett, amikor *Adai* Jánosné nevű lakótársa segítségére sietett. Súlyos égési sebeivel beszállították a novisadi kórházba.

Jól bevezetett, elsőrangú novisadi

GABONAÜGYNÖKSÉG
és **BIZOMÁNYI ÜZLET**
MEGBIZHATÓ
BIZOMÁNYOSOKAT
KERES

terményvásárláshoz korlátozott meghatalmazással. Ajánlatok „Bizománys” jelzésre „Reklami” hirdetőirodába, Novisad, Jevrejska ul. 11. sz. küldendők.

A novisadi sakkverseny. Novisadról jelentik: Az országos sakkverseny hatodik fordulójára a következő eredménnyel végződött: Markovics győz Ognjanovic ellen, Poljanec Todorovic ellen, Rozics Stupan ellen, Czircs Celjak ellen, Magyarevics Gribusin ellen, Krammer Tamundzics ellen, Singer Purlani ellen. A Fayer-Tenner-parti függőben maradt. A helyezések a hatodik forduló után a következők: Singer 5 pont, Czircs, Krammer és Purlani 4 és fél, Stupan, Markovics, Fayer 3 és fél (1 függő parti), Rozics, Celjak, Tenner 3 (1 függő parti), Poljanec 2 és fél, Magyarevics, Tamundzics 2, Todorovic, Payer 1, Ognjanovic fél, Gribusin 0.

Előgott tolvaj. Novisadról jelentik: A novisadi rendőrség szerdán letartóztatta Jankovics Nikola boszniai foglalkozás nélküli egyént, akinél megmotozása alkalmával negyven darab dukát aranyat találtak. A rendőrség kinyomozta, hogy a pénz lopásból származik, amit azonban Jankovics állhatatosan tagad. A nyomozás tovább folyik.

Portugália új elnöke. Lisszabonból jelentik: Teixeira Gomezt 121 szavazattal elnökké választották. Az eddigi elnök Almeida volt.

Halálozás. Ingusz Lipót subotica kereskedő szerdán rövid szenvedés után elhunyt. Az elhalálozás alkalmával a gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki: Fájdalomtól lesújtva jelentük, hogy a legjobb férj, apa, nagypapa és testvér, Ingusz Lipót, e hó 8-án délután három órakor 66 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogultat e hó 9-ikén délután 5 órakor kísérik ki utolsó útjára a Scotus Viator-utca 38. számú gyászszobából. Áldott emléket szeretettel őrizzük. Subotica, 1923 augusztus 8. Ingusz Lipótné szül. Poljak Katalin özvegye. Ingusz Gyula és neje Teletki Kató. Dr. Imre Miksa és neje Erdélyi Frida. Ingusz Rezső és neje Ceiner Flóra. Ingusz Sándor és neje Goldstein Manci gyermekei. Ingusz József, Ingusz Emil, Ingusz Mór, Braun Eszigné Ingusz Katica, Morgenstern Ignácné Ingusz Fanny testvérei. Ingusz Béla, Ingusz Erzsi, Ingusz Vladimír, Ingusz György unokái.

A budapesti villamosvasutások hőmozgalma. Budapestről jelentik: A villamosvasuti alkalmazottak fizetésüknek a tarifával való arányosítását követelik. Ha a követelésüket nem teljesítik, sztrájkba lépnek.

Allat az emberben. Lokról jelentik: Kaszás István 69 éves loki földműves néhány nappal ezelőtt lakására csalta Varga János nevű szomszédjának öt éves kisleányát, akin erőszakot akart elkövetni. A kisleány kiáltására többben figyelmesek lettek és kimentették a szerencsétlen gyermeket a bestiális ember kezéből. Kaszást a csendőrség letartóztatta és bezárította a novisadi ügyészség fogházába.

Az Ezüst Pille Novibecsejen. A novibecseji Izraelita Nőegylet augusztus 5-én jól sikerült ünnepélyt rendezett, amelyen közreműködött a becskeréki „Ady”-társulat műkedvelő gárdája is. A műkedvelők ez alkalommal az „Ezüst Pille” című 3 felvonásos operettet adták elő nagy sikerrel. Az előadás után hajnalig tartó tánc következett.

Megszűnt a diósgyőri sztrájk. Budapestről jelentik: A diósgyőri vasgyárban a munka megindult. A bányászok felvették a munkát.

Egy bécsi községtanácsos a Dunába fulladt. Bécsből jelentik: Beer Rudolf, a bécsi községtanácsos tagja és az „Arbeiter Zeitung” kiadóhivatali tisztviselője, tegnap este Nussdorfbán fürdés közben a Dunába fulladt. A mentési kísérletek eredménytelenek maradtak.

A sentai főgimnázium vizsga- és beiratkozási terminusai. A sentai főgimnáziumban augusztus 30-ikán tartják meg az osztálykiegészítő- és magánvizsgákat. Szeptember 1-3-5-7-ikén kerül a sor a szerb és magyar különítmény részére kísérletképzési vizsgákra. Szeptember 2-4-6-ikán lesz az első négy osztály számára, szeptember 8-10-én pedig a felsőosztályok részére beiratkozás. Szeptember 11-ikén Veni sancta, szeptember 12-ikén az előadások kezdete. Szeptember 15-20-ig nagy értekezési. Az első osztály beiratkozásához születési, elemi iskolai bizonyítvány szükséges. Azok, akik a magyar különítménybe akarják magukat felvétetni, hatósági bizonyítványt tartoznak felmutatni arról, hogy magyar származásuk, ugyanezt kell felmutatniok más tantárgyakból jövő tanulóknak is. Jelentkezési határidő az összes vizsgákra augusztus 15.

Tűz Novibecsejen. Novibecseről jelentik: Szombaton Pavlovics Sándor novibecseji mézeskalácsos udvarán tűz tört ki, amely rohamosan elterjedt a nagy szélben. A tüzet a novibecseji tűzoltóság megfeszített munka árán tudta lokalizálni.

Gabonakereskedők! Raktáron tartunk nagy mennyiségben tőzsei és termelői köteleveket szerb, magyar és német nyelven. Kaphatók: „Uranta” nyomdai műintézet és kiadóvállalatnál. Novisad, Ustavska-utca 14.

Bosnafilm: Pálinka.
Bosnafilm: Jacke Coogan.
Bosnafilm: Essex grófia.
Dr. Fürst Sándor novivbaszi orvos külföldi tanulmányutjáról visszaérkezett és rendelését ismét felvette.

SPORT

A Sentai AC Adán. A Sentai AC vezetősége arról értesít bennünket, hogy vasárnap az Adai SC-bal játszó csapatnak semmi köze nincs az egyesülethez, tisztán alkalmi együttes volt, amely a SAC nevével viszált. A vezetőség az Adai SC ellen, amely, bár tudta, hogy csupán alkalmi csapatot kötött le, mégis a Sentai AC nevét reklámozta, az alszövetségnek följelentést fog tenni.

Nem jött létre a Carr-Houben revánsmérkőzés. A berlini SC Charlottenburg, mint ismeretes, meghívta versenyré az ausztráliai Carr, adt Houben német bajnok megvert 100 méteren Göteborghban. A híres sprintert azzal kötötte le a berlini egyesület, hogy versenyen revánst vehet Houbenen. A revánss azonban — mint Berlinből jelentik — elmaradt, mert Houben nem állt start-hoz a vasárnapi versenyen és így Carr a győztes berlini sprinterek ellen könnyen győzött 10,8, illetőleg 22,2 alatt.

Az UTE kettős veresége Hollandiában. Az UTE csapata Németországból Hollandiába ment át, ahol két vidéki csapattal mérkőzött. Az újpestiek mindkét ellenfelüktől vereséget szenvedtek. Az Entschede 2:1-re, a Devender pedig 1:0-ra győzte le a magyar csapatot, amely feltűnően rosszul és erélytelenül játszott.

Carr Amerikában. A híres ausztráliai sprintert, aki Göteborghban kitűnő idővel nyerte a 200 métert, meghívták Amerikába, hogy Paddockkal mérkőzzék. Az amerikai sportkörök véleménye szerint ugyan is csak Carr lehet Paddock egyedüli komoly ellenfele.

Atlétikai verseny Budapesten. Az E. S. C. kedden délután a Margitszigeten atlétikai versenyt rendezett, amelynek keretében Király Pál

E. S. C. rekordkísérletet jelentett be. A rekordkísérlet azonban nem sikerült, mert Király 5000 méterre 16 p. 29 mp.-et, 10.000 méterre 34 p. 13 mp.-et, 15 km.-re pedig 51 p. 53 mp.-et futott. Az egy óras futás eredménye 17.265 méter volt. (Rekord: 17.312 m.) Egyéb eredmények: 1500 méter: 1. Fonyó Márton M. T. K. 4 p. 51.3 mp., 2. Zoltány M. A. C. 4 p. 16.9 mp., 3. Medved M. A. C. 800 m. II. oszt.: 1. Steiner M. T. K. 2 p. 07.6 mp., 2. Dagleira M. A. C. 300 m. junior: 1. Vársárhelyi B. E. A. C. 41.1 mp., 2. Rózsa M. T. E. 41.3 mp. Magasugrás handicap: 1. Gárdos M. T. K. (3 cm. előny) 173 cm., 2. Bencze M. A. C. előnyadó 170 cm.

Wilde 2000 méteres új svéd rekordot állított fel. Wilde, a svédek nagytehetségű hosszútávúfutója vasárnap egy 2000 méteres hendikepversenyben állott start-hoz és 5 perc 28.3 mp.-el új svéd rekordidő alatt futotta meg a távot.

A Leibach-istálló sorozatos győzelmei Serajevóban. Serajevóban vasárnap, augusztus 5-ikén, lövészversenyt rendeztek, amelyen a Leibach-istálló négy lóval vett részt. A versenyen három futamban indultak a nagyszerű formában levő, finommozgású Leibach-lovak (Express, Szökevény, Ciprus és Ispán) és mind a háromban fölényes győzelmet arattak. A 2000 méteres síkfutamban Express nyert, második az Ispán lett. Az 1800 méteres futamban Szökevény győzött Ciprus előtt. A 3000 méteres akadályversenyt szintén a Leibach-istálló nyerte meg Ispán révén. A lovakat Gyurgyev és Wiedorján lovagolták.

Átuszták a La Manche-csatornát. Mint Párisból jelentik, Sullivan amerikai uszó Dover és Calais között 27 óra 45 perc alatt átusztta a La Manche-csatornát, amely eddig csak két uszónak, az angol Webbnak és a belga Burgessnek sikerült.

TŐZSDE

Novisadi terményárak 1923 augusztus 8. Irányzat lanyha. Különösen tengeriben, búzában jelentkezik. Forgalom csekély, összesen 41 vagon kelt el. Buza 350, 6-buza 362.50, 6-zab 295, új 285, tengeri szeptemberi szállításra 275—280, liszt 0-4s 285, 6 és feles 6 395, új, bacsikai 390. Másban nem volt kérés.

Beograd, augusztus 8. Zárlat: Páris 537—538, London 5.25.75—5.26.25, Milano 5.03—5.04, Genf 16.83—16.85, New York 92.75—93, Prága 2.73.50—2.73.75, Bécs 0.12, Bukarest 46.50—47, Szófia 83, Budapest 0.55, Amsterdam 36.80—37.

Zürich, augusztus 8. Zárlat: Berlin 0001—0002.10, New York 552—557.50, London 25.48—25.48, Páris 31.50—32.45, Milano 24.17—24.17, Prága 16.15—16.15, Budapest 003.25—003.25, Beograd 5.90—5.95, Bukarest 2.75—2.80, Szófia 5.80—5.80, Varsó 00024, Bécs 000725—00078.25.

Budapest, augusztus 8. A devizaközpont hivatalos árfolyama: Berlin: Márka 0.30—0.50, Bécs: osztrák korona 16.35—27.75, New York 18800—19.400, Páris 1070—1109, London 85780—88180, Milano: Lira 809—844, Prága: Szokol 5.49—5.73. **Valuták:** Dollár 18900—19500, Francia frank 1078—1114, Angol font 85980—88880.

Értéktőzsde. A korona kisebbfokú gyengülése a tőzsdén szilárd irányzatot idézett elő. A piacon nagyon kevés áru jelenkezett, mindenre inkább pénz. Hetipénzt hat százalék mellett kínáltak. Kötések történtek: Magyar Hitel 385.000—390.000, Osztrák Hitel 160.000—170.000, Angol-Magyar Bank 65.000, Leszámitoló Bank 75.000, Salgó 570.000—585.000, Államvasút 435.000—445.000, Klotild 145.000, Szlavónia 85.000, Déli-vasút 115.900.

A jó szemüveg!

TENNER optikus

Vilányerőre berendezett lézserészeti intézet, fényképezési, betécpótlási művek és orvosi műszerek szaktárolója.

Subotica, Kralja Aleksandra utca 11.

A szerb tanfolyam beiratási idejének meghosszabbítása. A szerb tanfolyamra való beiratás idejét augusztus hó 5-ig (vasárnapig) meghosszabbították. A tanítás augusztus 6-án, (hétfőn) kezdődik, a főgimnáziumban, földszint balra, második ajtó. Beiratások ideje délután 5 órától este 8 óráig, kezdők és haladók részére.

Kertes Drug Subotica

Volv. Putnika teg. br. 14. (a vasúttársasággal szemben.)

Fuvarlevél felülvizsgáló és vizsértési osztálya

A legkiválóbb szakértelemmel fuvarlevél felülvizsgáló és az esetleges vizsértéseket a lehető leggyorsabban kizorgalmazza, vagy bármely más varuti és díjszámbeli ügyekben felvilágosítással szolgál.

Foto-szalon, Vig. Subotica (Nádor-kávéház fölött) készít fényképeket a legmodernebb és legművészebb kivitelben.

Jégszekrény, csekély jégfogyasztással, modern, elegáns facon, Krausz Edenél, Novisad.

Felvezs hirdetőseket

BÁCSMEGYEI NAPLO
részére
a NOVISADI KIÁLLÍTÁSON

E. SZÉCSI

„PHILATELIA”

BÉLYEGKERESKEDÉS

Subotica (tőposta mellett).

Nagy választék régi valamint új bélyegekből. Választékot gyűjtőknek referenciák ellenében küldök. Katalógusok Albumok raktáron.

Prima cépszilákat gyárt Melkus Károly Novsad, a selvemgyárnál.

Butorok minden stílusban, csakis szőlő kivételben, Krausz Ede Novisad.

Megjelent a Révai nagy lexikon 15-ik kötete s eredeti kiadói áron beszerezhető az Athenaeum könyvterjesztő-vállalatnál Subotcán.

NYILTTÉR.

FELHIVÁS

A közeledő őszi szezonra való tekintettel kérem t. vevőimet, hogy saját készítményű kötöttkabát-, sapka- és kosztümszükségletüket hölgyek és gyermekek részére már most szerezzék be. Tapasztalat szerint az idény beálltával a munkabérek és az üzemi költségek lényegesen emelkednek s így az árak is megdrágulnak, míg a mostani bevásárlásoknál a jelenleg érvényben levő olcsóbb árakon van módomban szállítani. Az őszi modelljeim elkészültek, melyeknek megtekintésére a t. hölgyközönséget van szerencsém meghívni.

BECK JENŐ

kötöttárú készítő
Subotica, Pašičeva ul. 8. Gőzfürdő mellett

Aláírási felhívás.

A csurugi első takarékpénztár r. t. 1923. március hó 8-án megtartott XIX. évi rendes közgyűlésén 75.000 dinár alaptőkéjét a duplájára emelte aképen, hogy minden régi részvénye után egy újabb részvényt, tehát 3000 darab régi részvény után 3000 darabot bocsájt ki 25 dináros névértékben. Az új részvények előjegyzése f. évi szeptember hó 1-ig bezárólag történik. Az elővételi jog alapján jegyzett részvény átvételi ára darabonként 27.50 dinár. A régi részvényesek által nem jegyzett részvényeket a társaságunk keretén kívül álló közönség nyilvános jegyzésére ajánljuk fel, darabonként 3250 dináros vételár fejében. A részvények vételára két részletben fizetendő és pedig az első részlet f. évi szeptember hó 1-én, a második részlet pedig f. évi október hó 1-én. Az új részvények a folyó évi osztalékban is részesülnek. Csurug, 1923. augusztus 2-án.

5958 Igazgatóság.

ÉRTESÍTÉS.

Értesítem a n. é. közönséget **ruha- és fehérműi szalont nyitottam.** A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérem **Sofija Haas**
Subotica, Senec (Bem) u. 9.
Ugyanitt tanulócsányok felvétetnek.

BOROSHORDÓKAT

I-a új transporthordót — — — 300—300 ltr.-ig és kevésbé használt hordót — — — 200—500 „
Erős ászok (lager) hordót — — — 10—40 hl.-ig továbbá

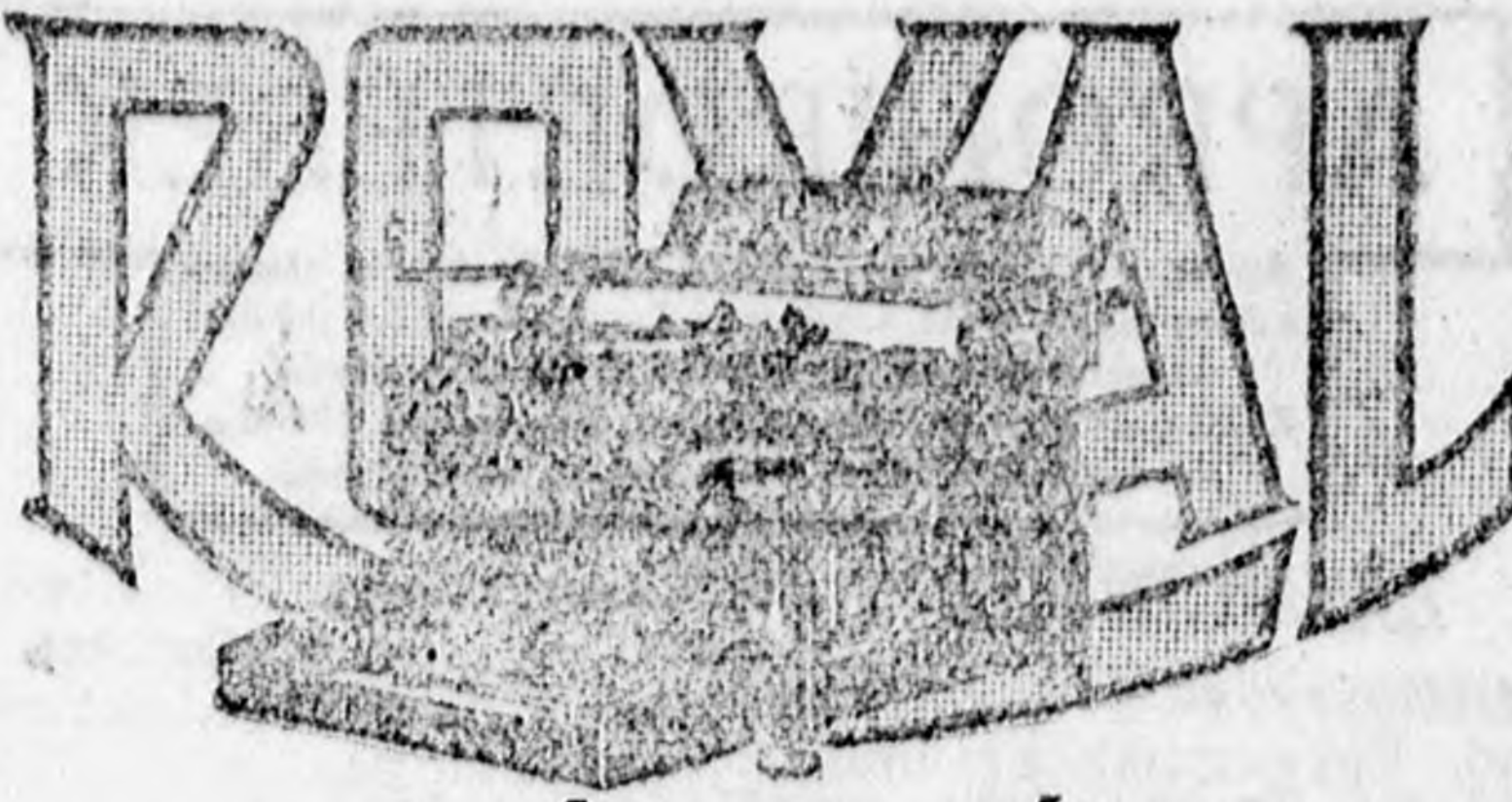
TÜZIFÁT, SZENET- és MESZET
(vaggontételekben) a legjutányosabban beszerezhet **AUGSBURGER IMRE**
kereskedőnél SUBOTICA, Ciril-Metod try 7.

BUDAPEST

legelsőrendű, modern családi szállodája az **ISTVÁN KIRÁLY SZÁLLODA**
VI. Podmaniczky ucca 8 szám.
Modern berendezés, központi fűtés, meleg vízszolgáltatás, lift stb.

BOROSHORDÓKAT

300—300 literig minden mennyiséget veszek. Arajánlatokat „JÓ HORDÓK” jellegre a lap kiadójába kérek. 5450

**A KIRÁLYOK GÉPE!!
A GÉPEK KIRÁLYA!!**

S. H. S. VEZÉRKÉPVISELET
RONEO, BEOGRAD
OBILIČEV VENAC 27.
KÉPES ÁRJEGYZÉK KIVÁNTATRA DIJMENTESEN.

Somborhoz közel, 25 éves, jól berendezett 5956 **vegyeskereskedés** sajgyárral, valóságos aranybánya, házzal együtt jutányosan eladó és azonnal beköltözhető. Bővebbet dr. Popovics Costa ügyvédi irodája Sombor

Eladó ház Obilčevon (Banat)
Pó-utcán, egy lúszér- és rövidárú-üzeti helyiséggel, 4 szobával, konyha, istálló, ar-tézikut, nagy udvarral, nagy konyhakert gyümölcsössei **300.000 koronáért**, vételárát nem kell az egészet kifizetni, vagy egyben hazat köcsereim Subotican házzal. — Subotican 100.000 koronáért eladó egy konyha-veteményes kert gyümölcsösével közel a huszárka-szárnyához, házépítésre alkalmas utcai front. Subotican földhelyen előkelő restauráló átadó. Tudakozódni **Béni Béla** Subotica Nemzeti Szálló d.u. 2-5 óráig.

Uj! **Hölgyek** Uj!
és nőiszalonnák figyelmébe!
Értesítem a n. é. hölgyközönséget, hogy nőiszalonnám kibővítettem azzal, hogy ezennel vállalom fodrok, gallérok, övek stb. endizését, továbbá ruhák fehérneműket géppel való ázsurozását ugyszintén csipkék és betétek beázsurozását bármilyen anyagba ugyanint: vászon, batizst, grenadin. szövetek, sejmek és kreppek. Vidéki megrendeléseket is vállalom. Ugyanint tenonc leányok a női szabóságba felvétetnek. Pontos és gyors munkáért szavatol.
Bretter Péterné
Sombor, líje Biranina (volt Kalap) utca 42/b. szám. 5758

Boros-hordóinkat
prima anyagból minden nagyságban ugyszintén tíz darab 48 hektoliteres lager hordót jutányos árban kiárusítjuk. Tel. 289.
MUCSY és TÁRSAI
Paže Kujundžičeva ul. 34.

NYERSOLAJMOTOROK
6, 10, 16, 25, 40 HP (250 gr. pro HO) „Automat”
folytonőgő, önszabályozó kályhák 75—700 m³ helyiségekbe
Garwens-szivattyuk
Csigasor és emelők
20 tonna teherbírásig
Fa-, fém- és bádognemg munkáló
gépeket és szerszámokat azonnal szállít **HOLLÁNDER MÉRNÖK SUBOTICA**
„TREUGA” képviselő: Cara Lazara 4.

25—30 éves róm. kath. nevelő nő keresetkét szeptember 1-ére 14 éves leányka és 12 éves fiu mellé magyar, német és francia nyelvtudással, jó zongorista, ki egyuttal a tanításban és kézimunkában segédkezne. Minden képen kifogástalan egészséges egyének forduljanak ajánlatukkal Schmolka hirdetőirodába Novisada, Futoški put 2. 5997

Malomberendezési tárgyak, henger-székek, hegyező-s hámozógépek, kő-járatok, sziták stb.
Benzin és szivógáz-motorok ujak és használtak. — **Petráss László** Vel.-Bečkerek Ristića 2218. — 5818

Műtrágyát
szállít a legjobb minőségben és a legmegbízhatóbban a **Bácskai Mezőgazdák Szövetkezete, Sombor** Gazdák, ne rendeljétek másutt, csak saját szőlővelköteteteknél!

ZSÁKJEGYZEKET TEJKÖNYVEKET MUNKA és CSELÉD-KÖNYVEKET ADÓIVEKET
szerb, magyar-német, minden mellékelttől nélkül előnyösen szállít **Berkovits M.** grafikai intézete Kula (Bácska)

Telefon 2—42. Interurb. telefon 2—04.

Grosberger Dávid Sombor

Kraljevica Gjorgja ulica 7.
(vis-a-vis a szerb nagytemplomnak.)

Ezennel értesítem igen t. üzletbarátaimat, hogy a Braća Grossberger subotica cégéből kiléptem és Somborban rőfősáru-nagykereskedést nyitottam.

Állandó raktárt tartok, nagy választékban mindenfajta

férfi szövet, losting-, Strich-crepe-, doubl télikabátszövetekben.

Mindenféle ruhaszövet, saját manipuláció. Továbbá kurrenzárak és nadrágzeug. Minden szorta Cochez-selyem, Peluchet és Ter-nőkendők. Nagy és kis átvétők, rascel és berlinerkendők.

Saját érdekében kérem, sziveskedjék dusan felszerelt raktáramat megtekinteni és győződjenek meg versenyen felüli árainról.

Tisztelettel
Grossberger Dávid.

FRISS SZILVÁT

PÁLINKA ÉGETÉSRE

kosarakban és á la rinfuza szállítunk minden mennyiségben. — Feltételek és ár meg tudható a

PRIVREDA
kereskedelmi részvénytársaságnál
Beograd

Telefon 29—80. — Iroda: Kraljevlóva Marka ulica 6. Táviratcim: PRIVREDA Beograd

Eladó ház!

Nádajon igen forgalmas helyen vegyeskereskedéssel, szódavizgyárral, igen kedvező árban — költözködés miatt — szabadkézből eladó. A ház áll 4 szobából, 2 konyha, pajta, fűszer, istálló, göré, pince és nagy gyümölcsös a kertben. Komoly vevők megegyezés végett forduljanak a tulajdonoshoz Szaboticski Nikola kereskedő Nádaj. 5976

Ne mulassza el megtekinteni **Weisz J. kefeárugyár** MINTAKIÁLLITÁSÁT
Novisadon, II. emelet 78. ajtószám.

DANILO GERGUROV i SIN SOMBOR
Kralja Aleksandra ulica 10.

Telefon br. 125. Alapítva 1821. god.

AJÁNLATTAL SZIVESEN SZOLGÁL

KÁLYHASZÉN	MŰTRÁGYA	BENZIN
CSÉPLŐSZÉN	FAÁRU	OLAJ
KOVÁCSSZÉN	GABONA	PETROLEUM
KOKSZ	NAGYBAN	KÁTRÁNYPAPIR
EFKO BRIQUET	6. KICSINYBEN	GYERTYA
TÜZIFA	CEMENT	GÉPSZIJ
FÜRÉSZHULLADÉK	MÉSZ	MŰSZAKI CIKKEK
ÉPÜLETFA	FASZÉN	VASÁRU

LEVELEZÉS

Szerb-horvát nyelvet teljesen bíró intelligens hölgy ismeretségi körömbe keresem, kiknek társaságában szabad délutániaimat nyelvgyakorlás céljából eltölthetném. Leveleket „Urimber” jelleg alatt a „Publika” hirdetőirodába kérek. Subotica, Huspiac.

Két jobb megfélemlési iparos levelezne két jobb házból való leánnyal. Későbbi ismeretség után házasság nincs kizárva. Leveleket „Szóke” és harna” jellegre a kiadó továbbítja. 5817

FOGLALKOZÁS

szabász, c. s. ö. rendű, ház, állást keres. Cim Molnár könyvkereskedésében Senta 6016

Főmólnár, ügyes, megbízható, állást keres mielőbbi belépésre. — Ajánlatok „Főmólnár” jelleg alatt a „Schmölka” hirdetőirodában Novi Sad Futóski put 2. 5996

Vaszkamabeli segéd felvétetik, ki a szerb, horvát, német, magyar nyelvet bírja s főbb évi gyakorlati tal rendelkezik. Szilvay Oszkár vaskereskedés, Somorban. 5959

Mészáros, tökélegény, állást keres, esetleg üzletvezetőnek is elmegy. Cim: Solti István Coka (Bánát). 5909

Szakképzett molnárt azonnali belépésre keresek, női ten előnyben. Zádory-malom Stara-Moravica. 5906

Óraszegédet azonnali belépésre keresek, lehetőleg fiatalit, ki legalább is perfekt nagymunkás. Fürst Andor óras Csantaver. 4953

Ehrliche, intelligente Person mit Sprachkenntnissen, guten Zeugnissen, hübscher Handschrift im Haushalt gebewandert, sucht mit ihrem 5 Jahr Mädel Posten als Wirtschafterin oder derlei. Adresse: in der Verwaltung des Blattes. 4953

Állást keres elsőrendű és praktikus szerelő főmólnár, aki az érlést, a budapesti tipikus érlést végzi, malom-nagyság nem dominál. — Megkeresések Baló Antal dohányüzemében Bezdán 5957

Kifutót felvesszünk. Kramer Antal és Társa. 5962

Szoptatósáda négyhónapos gyermek mellé magas fizetéssel felvétetik. Beck Vukoviceva 32. 5968

Gazdaszony-szakácsné, aki nyolc éve egy családnál önállóan vezette a háztartást, különben főz, 13 éves fia tanítása végett városban keres alkalmat szerezni díjazás mellett. Beléphet szeptember elsején. Megkeresés „Postahivatal Djakovo”. 5933

Vízvezetőszerelő lakatossegéd felvétetik. — Bačka szeszgyár, Sencanski put. 5941

Tanulóleányok kézimunkára felvétetnek Strommer Arturbánál, Pašiceva ul. 6. 5917

Golyócsapágyjavítás! Fellegi József Novisad, Laze Kostića-utca 28.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címező kétszerese szám. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állatkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkérdezőkhez válaszdíj megfizetés nélkül.

ZÁLOGINTÉZET

Értéktárgyakra kölcsönt ad. Egyenruhák szállítása, köpenyszövet, ékszer, női-kalapok, cipők, ruhák eladó. Bogoviceva-(Kini-zi) utca 12. 686

Okleveles, szerb, magyar, német, cseh nyelven beszélő gazdász, állást keres. Ajánlatokat továbbítja: Bega-vállalat, Veliki-Bečkerek. 5851

Gyakornok felvétetik Pintér gyógytárában Subotica, nagytemplom mellett. 5774

VÉTEL-ELADÁS

Eladó ház két szobával, zárt folyosóval, azonnali átvehető. Cim: III., Perčićeva utca 4. Margit-malom közelében. 6014

Fekete-kabát, csikos nadrággal vékony termetre eladó. Keryajszki szabóüzlet, Alexandrova utca 6. 6009

4 üzleti üvegtapettafai (írodának) és egy kézi víz-pumpa eladó Lányi fűszerkereskedésnél Majdanski put. 5986

Ajándékok minden alkalomra legjobban beszerezhetők Suboticán **Balog Lina cégnél**

Cserépkályha eladó a Subotica Népbank Szövetkezetben. Sokolska ul. Váli ház. 5343

Páncél pénzszekrény, 3-as számú, igen kevésbé használt, eladó Ratarska Bankánál, Mol (Bačka). 5928

780 dináros remek férfiöltönytök, 170 dináros divatnadrágok kerülnek eladásra augusztus 20-ig Eisler Iszónál a Barátok-temploma során. 3938

Uradalmi tej kapható literenként reggel 7-8 között Jelašiceva ul. 4. 5925

Eladó famegmunkálógépek Egy szállagfűrész, egy abrichter, egy vastagságya és fűrészáru. A gépek megtekinthetők Székely Bertal a malomtulajdonosnál Adan. 5924

Köndermag kapható „Agrária” terményiroda. Subotica, Petrogradska utca 7. Telefon 120. 4831

Prima retortafaszenet ajánl a teslii iparművek egyedüli képviselője. — Ludwig Hubert Novisad, Zeljeznička ul. 19. 5879

Háztartási jég szekrény vadonat új, olcsón eladó. Megtekinthető Pillingervendéglősnél, Zriniski trg (gyümölcs piac). 5873

Eladó cséplőgarnitúra. Ruszton-kazán, Heip-csép-ő, gyári elevátorral, teljesen kifogástalan állapotban, üzemből megtekinthető és azonnal átvehető. Ugyanott eladó 20 HP Bech-Gergely szivógázmotor, teljesen jó karban és üzemből állapotban. Szemesi Sándor, géptulajdonos, Pašir, 740. ház. 5806

KÜLÖNFÉLE

Jó családból való tanulót ellátásra elvállalok, akit munkájában irányítottak, magyar vagy szerb nyelven tanítok. Cim a kiadóban.

Miška Kiš névre szóló arcképes igazolvány elveszett, kérem a megtalálót a kiadóhivatalba leadni. 6012

Éttermi italmérésel bérbe adó, szerbül tudók pályázhatnak. Marjanović Odoň Brozova utca 8. 6010

Iskolásgyermeknek urcsaladnál teljes ellátást kaphatnak. Cim a kiadóban. 5977

Zsidó orvostanhallgató, ki 2 év óta menekült, szűrtől mit sem tud, kéri az emberbarátokat, segítsék, hogy tanulmányait befejezése végett Franciaországba utazhassék. Adományokat a kiadóhivatal kézbesíti.

Ha a harisnyájában van egész nap az „Ideál láb-izzadás elleni harisnyabőr” mindig száraz, szagtalan marad a lába és megővji a harisnyáját. Gyógyszerárakban, drogeriákban kapható. 5777

Moravetz zeneműkereskedés. Timiștóra, Románia, ajánlja fővárosi nivélű szaküzletét. Megrendeléseket gyorsan és pontosan elintézi. Jegyzék ingyen.

Szenfőt, májfoltot három nap alatt eltávolít a Pintér-féle Fifi-krem és külön víz használata. Kapható kizárólag a Pintér-gyógytárban, nagytemplom mellett. 2896

FISCHER ERNŐ
GRAFIKAI MŰINTÉZETE

Karadžiceva u. 26 SUBOTICA Pasiceva utca 9 (Saját ház) Tel. 341 Interurban telef. 62

Üzleti könyv- és dobozgyár.: Lithographia.: Vonalzóintézet.: Könyvnyomda.: Könyvkötészet

„RELIF” első jugoszláviai dombornyomó és vésnői műintézet

T. C.!

Van szerencsém tudomására hozni, hogy a novisadi „Relif” dombornyomó és vésnői műintézetet megvettem és azt Suboticára helyeztem át. Ezen legmodernebbül berendezett műintézet teljesítőképessége a modern kor oly magas színvonalán áll, hogy ezáltal teljesen szükségtelenné teszi az ezen szakmába vágó munkáknak — mint eddig — a külföldről való behozatását.

Egyben van szerencsém t. c. figyelmét felhívni az 1907 óta fennálló és a legjobb hírnévnek örvendő lithographia és könyvnyomdai műintézetemre, üzleti könyv- és dobozgyáramra és a legmodernebbül berendezett vonalzóintézetemre és könyvkötészetemre, mely üzemen az összes vállalt munkákat a modern kor igényeinek megfelelő izlésben és lehető legjutányosabb áron szállítja.

Cégeme a n. é. közönségnek a következő munkák szállítására ajánlom **Dombornyomda és vésnői műintézet:**

Cimkék, Névjegyek, Levélpapírok, Védjegyek, Leragasztó cimkék, Pecsétnyomók, Domborsajtók hivatalok és bankok részére. Minden vésnői munkát

Lithographia:

Egy- és többszínű cimkék, Védjegyek, Levélpapírok, Részvények, Betét-könyvecskék, Cheqek, Plakátok, Céglapok és minden modern reklámat.

Könyvnyomda:

A legjobb és legmodernebb nyomtatványok.

Üzletikönyvgyár és vonalzóintézet:

Mindennemű üzletikönyvek bankok, nagyvállalatok, biztosítótársaságok stb. részére a legjobb bekötésben. Mindennemű raszterek elkészítése a legjobb papírok használata mellett.

Dobozgyár:

Szögletes és gömbölyű dobozokat minden nagyságban a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Könyvkötészet:

Mindennemű könyvkötészetű munkák készítése. Kérem egy próbarendeléssel meggyőződni munkáim elsőrendű kiviteléről és árami jutányosságáról.

Tekintse meg pavilonunkat II. em. 117. Stand.

Teljes tisztelettel:
FISCHER ERNŐ.

5653

Minden szobafestő saját a IX. 171. számú pavillonban kiállított **NOVISADI MINTAKIÁLLÍTÁSON szobafestőmintákat!**

Kóstolja meg

az

Apatini Sörgyár SÖREIT,

amelyek a

Novisadi Kiállítás

ideje alatt a

WINKLE-féle Sörarsarnokban

Novisadon kerülnek kimérésre

REDŐNYÖK minden nembben ugymint:

Acél „Esslinsen“-féle fa zsaluablak és vászon, továbbá az összes mű- és épületlakatosárak, valamint teherfelvonók gyártása

BERNOLD SZILVESZTERAlapított: 1885. **NOVISAD** gárgyárral szemben Kérjük a novisadi kiállításon aug. 11-től 26-ig 18. sz. pavilonunkat megtekinteni. — Telefonszám: 234.